Элим деб, юртим деб, ёниб яшаш керак

Туркистон

1925 йилдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1997 йил 25 октябр Шанба.
№ 83 (14475)

ЭЪТИРОФ

Ўзбекистонга ташриф буюришдан аввал мамлакатда гўё диний эркинликнинг йўқлиги ва диний тазйиқ ҳақидаги мақолани ўқиган эдим. Шу боис Ўзбекистондаги бошқа дин вакиллари ҳамда мусулмонларнинг исломга нисбатан бўлган муносабатини ўз кўзим билан кўришни интизорлик билан кутгандим. Ташрифим мобайнида Ўзбекистон Президентининг мадраса ва масжидларни таъмирлаш борасидаги йирик лойиҳаларни тиклашга қаратилган самимий саъй-ҳаракатларидан воқиф бўлдим. Мазкур лойиҳалар миллионлаб долларлик сармояни талаб қилади.

Президентнинг мазкур лойиҳаларга алоҳида аҳамият бераётганлиги Ўзбекистонда исломий қадриятларнинг қайта тикланаётганидан далолат беради.

Анис АҲМАД,
Исломобод халқаро ислом университети қошидаги Даъват Академиясининг бош директори, профессор

МДҲ: НАВБАТДАГИ УЧРАШУВ

КИШИНЁВ, 23 ОКТЯБР. ЎзА МАХСУС МУХБИРИ ФАРҲОД АРЗИЕВ ХАБАР ҚИЛАДИ. Бугун Кишинёвдаги Республика Саройида МДҲга аъзо мамлакатлар давлат раҳбарлари кенгашининг навбатдаги мажлиси бошланди. Унда Президент Ислом Каримов раҳбарлигидаги Ўзбекистон Республикаси делегацияси ҳам иштирок этмоқда.

Дастлаб, давлат раҳбарларининг ёпиқ эшиклар ортидаги суҳбати бўлиб ўтди. Унда МДҲ мамлакатлари ўртасидаги ўзаро ҳамкорликнинг ҳозирги кунда ва истиқболдаги устувор йўналишлари хусусида фикр алмашилди. Давлат раҳбарлари МДҲ доирасида аввал имзоланган ҳужжатларни ҳаётга татбиқ этишнинг самарали механизмини ишлаб чиқиш борасида ҳам ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Шундан сўнг, МДҲ мамлакатлари делегацияларининг кенгайтирилган таркибдаги музокаралари - ялпи мажлиси бошланди. Унда МДҲнинг бугунги аҳволи, мамлакатлар ўртасида умумий қишлоқ хўжалик бозорини ташкил этиш тўғрисидаги Битим, трансмиллий корпорациялар тўғрисидаги Конвенция ҳамда можароли вазиятлар бўйича МДҲ қўмитасининг низоми муҳокама қилинди. Шунингдек, музокараларда ноқонуний миграцияга қарши кураш масаласи ҳамда жиноятчиликка қарши кураш бўйича 2000 йилгача тузилган дастур ҳам кенг муҳокамага қўйилган.

Бугун МДҲга аъзо мамлакатлар давлат раҳбарлари кенгашининг мажлиси ўз ниҳоясига етади.

/ЎзА/.

ЁЗУВЧИЛАР ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

Яқинда бир гуруҳ ёзувчи ва шоирлар Бухоро вилоятидаги Қоровулбозор тумани хўжаликларида бўлиб, деҳқонлар ва пахта йиғим-теримида иштирок этаётган ҳашарчилар ҳузурида бўлишди.

Нормурод Нарзуллаев, Сафар Барноев ва Ҳожиакбар Шайхов ёшларга ўз асарларидан намуналар ўқиб беришди. Адиблар ва пахта теримида қатнашаётган ёшларнинг дил суҳбатлари мушоирага айланиб кетди...

"Камолот" жамғармасида

ЁШЛАР ҲУҚУҚИГА БАҒИШЛАНДИ

Ўзбекистон Республикаси ёшларининг ''Камолот'' жамғармаси бошқаруви биносида ''Камолот--Қонун'' марказининг семинар-йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишни бошқарув раиси Ҳотам Абдураимов кириш сўзи билан очди. Бугунги кунда ёшларнинг ҳуқуқий маданиятини янада ошириш, қонунларга ҳурмат билан қарашни ёшларга ўргатиш, юртга муҳаббат, келажакка ишонч руҳини шакллантириш, ёшлар ва ўсмирлар ўртасида ҳуқуқбузарлик ҳолатини, жиноятчиликни кескин камайтириш йиғилишда алоҳида таъкидланди.

Шунингдек, бу борада Ўзбекистонда мусулмон ҳуқуқи бўйича таниқли мутахассис Абдуҳаким Шаръий Жузжоний, ''Камолот— Қонун'' маркази раҳбари Гулчеҳра Маткаримова, Тошкент шаҳридаги юридик маслаҳатхонасининг ходими Элеонора Жемгуразова, Тошкент Давлат юридик институтининг талабаси Музаффар Маҳмудов ва бошқалар ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

Йиғилишда ёш ҳуқуқшунослар уюшмасини тузиш ҳақидаги дастлабки режа ва кўрсатмалар қабул қилинди.

Назокат УСМОНОВА

ДЕҲҚОН ЕР ЧИЗИБ ҚОЛМАСИН ЭКАН

Сурхондарё вилояти пахтакорлари қатор йиллардан буён нима сабабдан шундай ҳолга тушмоқдалар?

Агар мўл пахта етиштириш тупроқ, сув, қуёш ҳарорати сингари омилларга боғлиқ бўлса, Сурхон воҳаси ҳавас қилса арзийдиган имкониятларга эга. Қолаверса, сурхондарёликлар меҳнатсеварлиги, ерга, деҳқончиликка муносабати билан танилишган. Улар азалдан ўз ризқини она заминдан излаб, унинг саховатидан баҳра олиб келишган. Шунингдек, воҳада яқин-яқинларгача ўзига хос деҳқончилик, жумладан, пахтачилик мактаби бўлганлигини ва шу мактабнинг элга донги кетган машҳур вакилларини кўпчилик яхши билади.

Афсуски кейинги икки— уч йиллардаги натижалар бутунлай тескари манзарани намоён этмоқда. Режалар барбод бўлиб, ҳосилдорлик тобора камайиб кетаётир. Вилоятда кейинги йилларда бирорта илғор тажриба ёки меҳнатга янгича муносабат, изланиш кўзга ташланмади. Мулк шакллари ўзгариб, деҳқон-фермер хўжаликлари сони ортиб бораётган бўлса-да, уларнинг самараси сезилмаётир. Айниқса, пахтачиликдаги аҳвол ачинарли. Ҳар жиҳатдан қулай келган мазкур йилда ҳам ишларнинг бориши кўнгилдагидек эмас. Сариосиё тумани ва унга яқин хўжалик йиллик маррага етган бўлса-да, вилоятда пахта тайёрлаш режасини бажариш яна даргумон бўлиб турибди. Чунки терим суръати ўтган йилдагидан ҳам суст, далада эса, ҳосил чўғи паст.

Хўш, ориятли, меҳнат қилиб чарчамайдиган сурхондарёликларга нима бўлд? Бу саволга жавоб бериш жиддий таҳлилларни талаб қилса-да, бир қарашдаёқ кўзга ташланадиган баъзи жиҳатлар хусусида тўхталмоқчимиз.

КЎП НАРСА МУНОСАБАТГА БОҒЛИҚ

Мабодо вилоятда бўлиб мутасаддилар билан гаплашсангиз, кўпроқ табиий қийинчиликлар, ернинг шўрлангани-ю, техниканинг эскириб қолганини куйиниб таъкидлашади. Ҳолбуки, ёнма-ён жойлашган, бир ариқдан сув олиб, бир хил шароитда деҳқончилик қилиб келаётган икки қўшни хўжаликда аҳвол бир-бирига зид: Бирида ҳамма нарса кўнгилдагидек, иккинчисида эса ишлар ўлда-жўлда.

Шеробод туманидаги Нуриддин Муродов номли ёпиқ турдаги ҳиссадорлик пайчилик хўжалигида янгиликка интилиш, илғор усулларни дадил қўллаш орқали юқори натижаларга эришилмоқда. Бу йил ҳам пахта тайёрлаш режаси барвақт уддаланди. Икки йил олдин янги мулк шакли -- пайчиликка ўтилганлиги одамларда меҳнатга муносабатни тубдан ўзгартириб юборди. Ўтган йилни 33 миллион сўм соф даромад билан якунлаган хўжалик янги мавсумга обдон жиддий тайёргарлик кўрди. Барча агротехника тадбирлари ўз вақтида ўтказилди. Айниқса, кўп йиллик тажрибага

Мавсум сўроқ қилади

суянган ҳолда чеканкани қулай муддатда 1—10 июль оралиғида ўтказилганлиги ёзнинг юқори даражали ҳароратидан ўрта бўғиндаги ҳосил тугунчаларини сақлаб қолиш имконини берди. Кўплаб ношуд раҳбарлар эса етарли ҳосил тўпланмаганини июлнинг сўнгги ўн кунлигидаги жазирама иссиқдан кўриб ўтиришибди. Хўжалик етакчиси моҳир пахтакор ва тажрибали раҳбар Шоди Беккелдиев вилоятда юзага келган танг аҳвол сабабларини таҳлил қилар экан, деҳқончилик, айниқса, пахтачиликда узоқ йиллар давомида шаклланган тажрибалар инобатга олинмаётгани ҳақида куйиниб гапирди.

-- Алмашлаб экиш ёки маҳаллий ўғитлардан фойдаланиш зироатчиликда бугун пайдо бўлган усул эмас, -- дейди у. -- Ҳолбуки, Сурхондарёда ҳаммага маълум бу талабларга ҳам заррача амал қилинмаяпти. Бир майдонда ўн йиллаб бир хил экин қадалади. Хўжаликлар иш режасида гўнг, нури чиқариш деган юмушлар аллақачон йўқ бўлиб кетган. Бундай талабларни билмаган ёки писанд қилмаган кишини деҳқон дейишга ҳам тил бормайди.

Гап пахтачиликда азалий тажрибалар самарасидан фойдаланиш ҳақида кетар экан, бу борада чуқур илдизга эга удумлар, анъаналар мавжудлигини таъкидлаган ҳолда Сурхондарёда деҳқончиликка муносабат бутунлай издан чиқиб кетганини қайд этиш жоиз.

Таассуфли жойи шундаки, вилоятда бор имкониятлардан ҳам фойдаланилмаяпти. Айни пайтда пахта йиғим-теримига тўла сафарбарлик ҳолатини кўрмайсиз. Гарчи талабалар, ўқувчилар ҳашарчи сифатида далаларда меҳнат қилишаётган бўлсада, туман марказларида, далаларда сочилиб ётган ризқ-рўзимизни териб олишга жалб этилмаган гурас-гурас одамларга кўзингиз тушади. Наҳотки, қийинчиликлар эвазига етиштирилган пахта ҳосилини йиғиштириб олиш учун 15-20 кунлик тўла сафарбарлик уюштириш қийин бўлса? Ахир қишлоқда яшаётган ҳар бир кишининг тирикчилиги бусиз ўтмаслиги, қолаверса, даладаги меҳнатдан етарли моддий манфаатдорлик мавжудлиги бор гап-ку!

Кузда баракали хирмонни кўзлаган деҳқон йил бошиданоқ ҳаракатга тушади. Сурхондарё шароитида ариқ ва зовурлар, бир мавсумда тозаланмай қолса, шу йили ҳосил сезиларли даражада камайиб кетиши кўпчиликка аён. Бироқ шунга қарамай, вилоятда кейинги йилларда ернинг мелиоратив ҳолатини яхшилашга жиддий эътибор берилмади. Чунончи, жорий йилда мавжуд 5785 километрлик ички ва хўжаликлараро ариқ ва зовурларнинг бор-йўғи 1350 километри тозаланди, холос. Ҳосил кетидан қувилиб ер зўриқтирилди.

Айниқса, сизот сувлар ва ер юзига яқин бўлган Шеробод, Қизириқ, Бандихон, Музрабод ва Ангор туманларида экин майдонларининг мелиоратив ҳолатлари анча ёмонлашди.

(Давоми 2-бетда)

Соғлом авлод учун

ИСТИҚБОЛ ЙЎЛИДА

''Миллий спорт ва миллий ўйинларни ривожлантириш муаммолари'' мавзуидаги Халқаро илмий конференцияси олдидан

Республикамиз ўзининг мустақиллиги йўлида ишонч ва дадиллик билан шахдам қадам ташлаб, халқаро ҳамжамиятда ўзининг сиёсий, иқтисодий, маданий ва спорт соҳаларидаги ўрнини топиб бормоқда. Мамлакатимиз Президентининг спортга бўлган катта эътибори туфайли аҳолининг саломатлигини муҳофаза қилиш, соғлом турмуш тарзини қарор топтириш ва спортни оммавийлаштириш мақсадида кўплаб жаҳон стандартларига тўғри келадиган улкан спорт иншоотлари қурилиб, ишга туширилди ҳамда кўплаб халқаро миқёсдаги мусобақалар ўтказилмоқда. Айниқса спортнинг кўпгина турлари бўйича Республика Президенти соврини учун ўтказилаётган турнирларга нафақат мамлакатимиз спортчиларининг, балки кўплаб чет эллик машҳур спортчи ва ишқибозларнинг қизиқишлари ортиб бораяпти. Буларнинг барчаси ёш мустақил давлатимизни жаҳонга танитишда, ёшларимизда Она-Ватан билан фахрланиш туйғуларини юксалтиришда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Халқ анъаналари тўғрисида сўз борганда ёшлар камолотида муҳим ўрин тутадиган халқ ўйинларига алоҳида тўхталиш лозим. Қадимдан сақланиб келинаётган миллий спорт ўйинлари халқимиз донолиги тимсоли бўлиб, ўтмиш авлодларимизни асрлар давомида жисмонан бақувват, соғлом бўлишида хизмат қилган ва халқимиз орасидан кўплаб замоннинг йирик давлат арбоблари, саркардалар, миллий қаҳрамонларимизнинг етишиб чиқишида ўз ҳиссасини қўшган.

Ҳар қандай соҳа қанчалик ривож топса, унинг муаммоларини билмаган, сезмаган, уни бартараф қилишга интилмаган жамият илгари одимлай олмайди ва аксинча муаммоларни олдиндан сезиб, уларни вақтида ечишга ҳаракат қилган жамият тараққиёт йўлидан дадил боради. Миллий спорт ва миллий ўйинларни ривожлантириш соҳасида ҳам ютуқлар билан бир қаторда шундай муаммолар мавжудки, улар тез орада ўз ечимини кутмоқда. Кейинги йилларда бу соҳага бўлган эътиборнинг сусайиб кетганлиги, иш олиб бораётган ташкилотлар тадбирлари, ҳаражатларида ҳамжиҳатликнинг йўқлиги, ҳаражатларнинг ўзаро мувофиқлаштирилмаганлиги, ривожлантириш дастурининг йўқлиги салбий оқибатларга олиб келмоқда. Бундай ҳолатга чек қўйиш мақсадида ''Миллий спорт ва миллий ўйинларни ривожлантириш ассоциацияси''ни ташкил қилиш мақсадга мувофиқдир.

Миллий спортимизнинг энг кўзга кўринган турларидан бири миллий кураш бўйича мамлакатимизда ҳар йили бир қанча халқаро ва бошқа кўплаб турнирлар ўтказилмоқда. Шубҳасиз миллий кураш халқимиз орасида оммавийлашиб бормоқда. Миллий курашни янада ривожлантириш ҳамда уни халқаро олимпия ўйинлари турларига киритиш даражасигача кўтариш барчамизнинг юксак вазифамиздир.

Миллий ўйинларнинг яна бир тури от ўйинлари, хусусан уни фақат байрамларда, тўйларда ўйналиб келинаётганлиги ҳаммамизга маълум. Бизнингча миллий спортнинг бу турларини Республикада расмий қабул қилинган спорт турлари сафига қўшиш, бунинг учун эса унинг қонун-қоидаларини, меъёрий ҳужжатларини ишлаб чиқиш вақти келди.

Миллий ўйинларимизнинг бошқа турлари тош кўтариш, билак кучини синаш, оқ теракми кўк терак, дорбоз, яшинмачоқ, беш тош, кўз боғлаш ва бошқа кўплаб ўйинларнинг аҳволи ҳаммамизга маълум. Буларнинг барчасининг унутилиб бораётганлигидан, ўсиб келаётган авлоднинг хабарсиз қолаётганлиги кечириб бўлмас ҳолатдир. Ҳозирги вақтда ёшлар, ўсмирлар, болаларга мўлжалланган миллий ўйинлар тўғрисидаги маълумотларни ўзида жамлаган китобларнинг йўқлиги, миллий ўйинларни ва уларнинг муаммоларини илмий жиҳатдан олимлар томонидан кам тадқиқ қилинаётганлиги, оммавий ахборот воситаларининг бу соҳани яхши ёритмаётганлиги, мактаб ўқув дарсликларида кам маълумотлар берилганлиги фикримиз далилидир.

Бизнинг таклифларимиз:

1. Ёшлар, ўсмирлар, болаларга мўлжалланган миллий ўйинлар тўғрисидаги маълумотларни ўзида жамлаган китоблар нашр қилиш;

2. Миллий спорт ва миллий ўйинлар ҳамда унинг муаммоларини ўрганувчи илмий марказ ташкил қилиш;

3. Ҳозирги вақтда телевидениенинг ўсмирлар ва болалар тарбиясига кучли таъсирини ҳисобга олиб, Республика телевидениесида болалар ва ўсмирларга мўлжалланган кўрсатувлар таҳририяти миллий ўйинлар ҳақида туркум кўрсатувлар тайёрлаб боришлари;

4. Болалар ёзги дам олиш оромгоҳлари тарбиячилари миллий ўйинлар тўпламлари ва шу тўғридаги китоблар билан таъминлансалар ҳамда улар ёзги дам олиш оромгоҳларида болаларни шу ўйинларга ўргатиб борсалар;

5. Миллий ўйинлар турларини ўрта мактаблар жисмоний тарбия дарслари, бошланғич синф ўқувчилари ва болалар боғчалари ўқув дастурига киритиш;

6. Бошланғич таълим, мактабгача тарбия, жисмоний тарбия ўқитувчилари тайёрлайдиган олий ва ўрта махсус ўқув юртлари ўқув дастурига миллий спорт ва ўйинларнинг барча турлари бўйича дарслар киритиш каби ишларни тезлик билан амалга ошириш зарур деб ҳисоблаймиз.

Миллий спорт ва миллий ўйинларни Республикада ривожлантириш ҳамда юзага келган муаммоларни ечиш, йўл қўйилган камчиликларни бартараф қилиш бўйича ''Камолот'' жамғармаси билдирган таклифлари шулардан иборат. Барча ташкилотлар бу соҳадаги ҳаракатларини мувофиқлаштириб, ҳамжиҳатлик билан ишласак юзага келган муаммоларни албатта ечса бўлади. Бу улкан ишларни амалга оширишда ҳамкорлик қилишга Ўзбекистон ёшларининг ''Камолот'' жамғармаси доимо тайёрлигини билдирамиз.

К.ЮСУПОВ,
''Камолот'' жамғармаси бошқаруви раисининг биринчи ўринбосари

Бугун: "Қува-мебел"

ЭЛ ХИЗМАТИДА

Фарғона -- Ўзбекистоннинг саноати ривожланган йирик вилоятларидан бири. 90-йилларга келиб вилоятда яна бир корхона қайта вужудга келди. Бу корхона бугун бизнинг гурунгимиз меҳмони Мусажон Исмоилов раҳбарлик қилаётган "Қува-мебел'' ҳиссадорлик жамиятидир.

-- Мусажон ака, ҳозирги кунда сиз раҳбарлик қилаётган "Қува- мебел'' ҳиссадорлик корхонаси тарихи ҳақида икки оғиз сўзлаб берсангиз.

-- Бизнинг корхонамиз 60-йилларда ташкил этилган. У оддийгина бир цех эди. Йиллар давомида икки хил маҳсулот -- томоша заллари учун мўлжалланган ўриндиқлар ва жўнгина шифонерлар ишлаб чиқариларди. Мамлакатимиз мустақилликка эришгач, ишчи ва хизматчилар корхонанинг ҳақиқий эгаси ўзлари эканликларини ҳис қилдилар. Айни чоғда бу ерда етмиш хилдан ортиқ турли-туман маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда.

-- Бугунги кунда айрим корхоналар хом ашё масаласида қийналишяпти. Бу муаммо сизда қандай ҳал қилинаяпти?

-- Биз иложи борича маҳаллий хом ашёдан фойдаланишга ҳаракат қиляпмиз. Айни пайтда бу даража 30 фоизга етди. Асосий хом ашёни Россия, Болтиқбўйи, Германия ва Италия давлатларидан келтирамиз.

-- Тайёр маҳсулотингизга талаб қандай бўлмоқда?

-- Бизнинг асосий харидорларимиз республикамиз фуқароларидир. Улардан ташқари Қирғизистон, Қозоғистон ҳамда Россия давлатларида ҳам бизнинг маҳсулотимизга талаб ортиб бормоқда. Мен хизмат юзасидан кўплаб хорижий давлатларда бўламан. Уларнинг технологияси ёки ишлаб чиқаришдаги бирор бир янгилигини ўрганиб ўзимизда ҳам албатта, жорий қилишга ҳаракат қиламан. Шундан кейин маҳсулотларимизда Ғарб ва Шарқ ҳунармандчилигининг уйғунлашиб кетиши менимча, уларнинг харидоргир бўлишини янада оширган бўлиши керак. Корхонамиз хорижнинг замонавий дастгоҳлари билан жиҳозланган.

-- Мусажон ака, корхонада кўплаб хотин-қизлар хизмат қилишаркан?

--Тўғри илғабсиз. Корхонамиз ишчиларининг 45 фоизини хотин-қизлар ташкил этишади. Уларнинг меҳнатини ташкил этиш учун барча шарт-шароитларни яратиб берганмиз. Корхонанинг ўз болалар боғчаси, ўз санаторий-профилакторийси бор. Ишчиларимиз жарроҳликдан бошқа барча тиббий муолажаларни олиш имконига эгалар. Технология ҳам жадал суръатда ўсиб бормоқда. Ишчиларимиз бунга доим тайёр бўлишлари керак. Корхонага керакли мутахассисларни институтларда ўқитиб, уларга ҳар томонлама ёрдам беришни йўлга қўйганмиз. Айни чоғда бир гуруҳ йигит-қизларимиз Италияда малака ошириб қайтишлари учун ҳозирлик кўришмоқда. Умуман, имконият борича ишчиларимизни мебелсозлик ривожланган мамлакатларда бўлиб, малакаларини ошириб қайтишлари учун барча чораларни кўрамиз.

-- Мусажон ака, келгуси режаларингиз ҳақида ҳам маълумот берсангиз.

-- Ҳозир мебелларимиз учун буюртмалар ва талаб катта бўлмоқда. Биз америкалик ҳамкорларга биргаликда ошхона мебелларини ишлаб чиқариш таклифини киритганмиз. Агар шу ишни ҳам йўлга қўйиб олсак, халқимиз диди ва талабига мос маҳсулот ишлаб чиқаришимиз мумкин бўлади.

--Мусажон ака, қисқагина суҳбатимиз жараёнида жаҳон андозалари даражасида маҳсулот чиқараётган ''Қува-мебел'' ҳиссадорлик жамияти ҳақида мароқли маълумотларга эга бўлдик. Ишларингизда янгидан янги зафар ва омадлар тилаб қоламиз. Самимий суҳбатингиз учун ташаккур.

Юсуф АБДУЛЛАЕВ

Азиз муштарийлар!
'ТУРКИСТОНГА ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА.
Нашр кўрсаткичимиз: ташкилотлар учун-204; якка тартибдаги обуначилар учун 203,
''Туркистон'' Сиз билан бирга!

ДЕҲҚОН ЕР ЧИЗИБ ҚОЛМАСИН ЭКАН

(Давоми.Аввали 1-бетда)

Оқибатда биргина Шеробод туманида 6 минг гектардан зиёд суғориладиган ер ишдан чиқди. Қўшни туманларда ҳам анчагина экин майдонлари яроқсиз ҳолга келган.

Қизириқ туманида 26 минг гектар суғориладиган майдон бор. Шундан 12 минг 104 гектари пахта, 9411 гектари ғалла, 2 минг гектари беда ва қолгани томорқага ажратилган. Ер ости сувларининг кўтарилиши натижасида экинзорлар у ёқда турсин, боғ-роғлар ҳам қуриб қолмоқда. Ушбу туманда ҳозир 4 минг гектардан зиёд ер ўта шўрланган деб ҳисобланмоқда.

Музрабод туманидаги Собир Сатторов, Акмал Икромов, А.Қодирий номли, "Деҳқонобод", "Бешқўтон", "Туркистон" жамоа хўжаликларидаги аҳвол ҳам Шеробод, Қизириқ туманидагидан кам эмас. Кўпгина хўжаликларда ички ариқ ва зовурлар ўз имкониятлари даражасида тозаланмоқда. Бели бақувват жамоа хўжаликлари бунинг уддасидан чиқишаяпти. Бироқ кистасида пули йўқ раислар бош қашишдан нарига ўтолмаяптилар. Қолаверса, бу ёғда минглаб километр хўжаликлараро деренажлар ва каналларни тозалаш зарур. Бу ишга на етарли маблағ, на техника ажратилди.

Халқимизда "Баҳорни бир куни йилга татийди" деган нақл бор. Вилоят мутахассислари ва айрим хўжалик раҳбарлари ушбу ибратли сўзни унутиб қўйишган шекилли. Бандихон туманидаги Ойбек номли, Ғофур Ғулом номли, "Пахтакор", Қизириқ туманидаги "Гиламбоп", "Истара", "Кунчиқиш", Охунбобоев номли жамоа хўжаликлари баҳорги тайёргарлик ва экиш ишларини турли баҳоналар ва арзимаган сабаблар билан кечиктириб юборишди. Ғўза парваришининг агротехника қоидалари бузилди, ўғитлар ўз вақтида берилмади. Натижада ҳозир худди ана хўжаликлар йиғим-теримда оқсашмоқда.

Ҳа, Сурхондарёда юзага келган ташвишли ҳолнинг сабабларини излаб унчалик узоққа бориш ҳам шарт эмас. Вилотяда пахтачиликка нисбатан бутунлай хўжасизлик қарор топган. Бундай муносабат оқибатлари бу йилги кўрсаткичларда ҳам аниқ акс этиб турибди.

"Оққўрғон", Навоий номли (Жарқўрғон), "Қумқўрғон", "Тайлоқ", (Қумқўрғон) "Каттақум" (Термиз), "Зарбдор", "Наврўз", "Кўҳитанг" (Шеробод) сингари хўжаликларда режанинг ярми ҳам уддаланмагани ўта ташвишли ҳол. Ажабланарли томони шундаки, ҳар бир туманда зафар қучган бир икки хўжалик бўлгани ҳолда худди шу ўрамда асосий майдонларда мўлжалдаги ҳосил тўпланмаган, демак, иш маромда кетмаган. Масалан, Жарқўрғон туманидаги "Халқобод" жамоа хўжалиги йиллик топшириқни 120 фоиздан ортиқроқ уддалаган бир пайтда шу тумандаги Навоий номли жамоа хўжалигида кўрсаткич 47 фоизни, "Оққўрғон" жамоа хўжалигида эса 42 фоизни ташкил этади. Бунинг устига бу қалоқ хўжаликлар ўтган йилги даражадан 30-35 фоиз орқада боришмоқда. Албатта, меҳнатга турлича муносабат, масъулиятни ҳис қилмаслик туфайли юзага келган бундай зиддиятли ҳолатлар атрофлича таҳлил учун асос бўла олади.

КИМГА ИШОНИШНИ БИЛМАЙСИЗ

Вилоятда маълумотларни бўяб кўрсатишдек ярамас иллатлар ҳанузгача учраб турибди. Масалан, Шўрчи, Қумқўрғон, Жарқўрғон ва Термиз туманларидаги ишлаб чиқариш маълумотлари кўпинча вилоят кўрсаткичларидан фарқ қилиб қолади. Ангор тумани маълумотларида Новшаҳар, Мустақиллик, Ш.Рашидов, "Таллимарон" хўжаликларида чигит экиш бир кунда бошланиб, бир кунда якунланганини кўриб ҳайратта тушдик. Бу хўжаликларнинг фаолияти муз устида рақс тушувчиларнинг дилхирож ҳаракатини эслатади.

Ҳолбуки суҳбатлар жараёнида вилоятда чигит экиш, ишлов бериш, чеканка қилиш ишлари анча чўзилиб юборилганлиги аён бўлди. Баъзи жойларда чигит икки-уч марта қайта экилган бўлишига қарамай, бу ишлар маълумотда тўғри акс эттирилмаган. Вилоят бўйича тайёрланган Маълумотларда Музработ туманида 251 та пахта териш машинасида 138 таси. Қизирикда 196 тадан 101 таси, Бандихонда 93 тадан 63 та агрегат теримга тайёрлиги қайд этилган. Афсуски амалда ана шу техникаларнинг ўндан бири ҳам далада кўринмади. Ҳўш, бундай кўз бўямачиликдан ким манфатдор? Ахир бу ўз-ўзини алдаш эмасми!

Айни кунда ишлаб турган пахта териш машиналари ҳам бор-йўғи 200-250 килограммдан пахта тераётгани ҳам ғалати ҳол. Мавсум бошидан буён машиналар ёрдамида атиги 2223 тонна маҳсулот териб олинганини билиб ажабланасан киши. Ахир одамдан секин ишлайдиган техниканинг кимга кераги бор.

Деҳқон-фермер хўжаликларини ривожлантириш йўлида ҳам кўзга кўринар, кўринмас тўғоноқлар кўп. Ўтган йили ва жорий йилнинг биринчи ярмида вилоят хўжалик судида фермерлар томонидан тушган 30 та даъво кўрилиб, бу ишлар бўйича деҳқон-фермер хўжаликларига 25 миллион сўмдан зиёд маблағ ундириб берилиб, 6 гектар боғ эгаларига қайтарилди. Фермерларга нотўғри муносабат, айниқса, Жарқўрғон, Шўрчи, Музработ, Ангор, Узун Бандихон ва Қизириқ туманларида кўпроқ содир бўлмоқда.

Тўғри, пухта ўйламай, таниш-билишчилик қилиб ёки чорва фермасини хусусийлаштириб олган ва ҳозирги пайтда улардан самарали фойдалана олмаётган соҳта фермерлар ҳам йўқ эмас. Аммо улар қаторида ишни уддалай оладиган бироқ, молиявий ёки техникавий ёрдамга муҳтож бўлган тадбиркорлар ҳам жабр кўрмоқдалар. Кўпгина фермерларнинг аксарияти маҳсулот етиштириш борасидаги давлат буюртмаларини қисқа фурсатда бажаришиб, барчага намуна бўлишмоқда. Афсуски уларни рағбатлантириш ўрнига пайини қирқишга ҳаракат қилинмоқда. Шундай муносабатни ҳам оқлаб бўладими?

ЕТАКЧИ ИЗЛАНМАСА...

Вилоятда иш олға силжимаётганинг яна бир асосий сабаби кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишдаги нуқсонлардир. Ҳар бир туманда ишбилармон тадбиркор, мутахассислар, хўжалик раҳбарлари бор. Улар ўз жамоаларини муваффақият сари дадил етаклаб боришмоқда. Ишлайдиган одам имконият, дангаса эса баҳона қидиради. Айрим қолоқ хўжаликларнинг бошлиқларидан иш сўрасангиз фақат ернинг шўри-ю, техниканинг етишмаслигидан нолийди. Аммо "Нега қўшнингизни ишлари яхши кетяпти" деган саволлар берсангиз улар беихтиёр ер чизишиб қолишади. Шу ўринда юртбошимизнинг "Қайсики раҳбар ўз ишидан, ҳаётидан қониқиб, интилиш, изланишдан тўхтаса, у ерда тараққиёт бўлмайди", деган сўзларини ёдга олиш ўринлидир.

Шўрчи, Бандихон, Қизириқ туманларининг ҳокимлари, Узун, Қумқўрғон , Жарқўрғон туманларидаги хўжалик раҳбарлари тез-тез алмаштирилиб турилса-да ишда, аҳоли турмуш даражасида ижобий ўзгаришлар сезилмаяпти. Бу жойлардан вилоят ва республика идораларига бораётган шикоят ва аризалар камаймаётир. Ушбу ҳол кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйишда маҳаллийчилик, ошна-оғайнигарчилик, таниш билишчилик каби ҳафли иллатларга ҳамон барҳам берилмаётганлигини кўрсатади. Хўжалик раҳбарини тез-тез алмаштириб туриш билан иш битмайди. Бир раис одамларни, хўжалик ерларининг ҳолатини яхшилаб ўрганиб олиши учун камида уч-тўрт керак. Янги раҳбарни авваломбор пухта танлаш ва уни қўлаб-қувватлаб туриш зарур. Акс ҳолда раҳбарлар алмашаверади, муаммолар эса жойида қолаверади. Икки ўртада одамларга қийин.

Қизириқ туманидаги "Гиламбоп" жамоа хўжилигига нафақага чиққан, кейинги пайтда истироҳат боғида раҳбар бўлиб ишлаётган кишининг раис қилиб қўйилишини қандай тушунса бўлади? Раҳбар тайёрлашдаги бундай бир ёқлама муносабат хўжаликка қимматга тушди. Одамларнинг меҳнатдан кўнгли совиди. Оқибатда, хўжалик бу йилги ражаларни уддалашда қолоқлар сафида депсиниб қолди. Ишда ютуқларнинг таъминланмаслигига, умумий мақсадга йўналтирилган муассаса ва ташкилот раҳбарларига етарлича талабчанлик кўрсатилмаётганлиги ҳам панд бермоқда. Республика пахтачилик илмий текшириш инстутининг Сурхондарё филиали раҳбари Аваз Авлиёқулов ҳамон эскича қарашлардан воз кечолмаяпти. Давлат хазинасидан ҳар йили 1,5 миллион сўм маблағни канда қилмай олиб турган илмий муассаса кейинги йилларда бирон аниқроқ натижани қўлга киритмади. Муҳтарам олимлар тавсия этаётган "Термиз" типидаги навлар эса ривожланиш даврининг узунлиги (150-200 кун) билан деҳқонлар талабига жавоб бермаяпти. Қишлоқ хўжалик фанлари доктори А.Авлиёқулов чинакам ҳаётнинг бу хулосаси билан ҳисоблашиш, ишни янгича ташкил қилиш ўрнига ўзини оқловчи теша тегмаган важлар қилиш билан овора. Муассасада бўлган киши бу даргоҳда изланиш аллақачон тўхтаганининг гувоҳи бўлиши мумкин. Иш қоғозлари бундан ўн йиллар олдин ёзилганидек, ўзгармай рус тилида турибди. Ходимлар ҳам ҳамон эскича ақидалар гирдобида яшашмоқда. Вилоятнинг бу йилги қолоқлик сабабларидан бири ҳам одатдагидан икки ҳисса кўп майдонларда "Термиз" нави экилгани билан изоҳланмоқда.

Инсон шунчаки эрмак учун эмас, яхши яшаш учун меҳнат қилади. У ишлаб топган маблағини бола-чақасига, ҳаётий эҳтиёжларига сарфлайди. Вилоятда шу йилнинг 21 октябригача 1 миллиард 150 миллион сўмдан зиёд пул пахтакорларга иш ҳақи сифатида тўланди. Агар пахтакорларга ўз вақтида савдо, маданий-маиший хизмат уюштирилганда, ана шу пуллар қайта муомалага кирган бўларди ва вилоят пул эмиссиясининг даражаси анча пасаярди. Афсуски, бу ҳақда кам бош қотирилмоқда.

Кўпинча яхши ниятлар билан улкан мақсадларни кўзлаб бошланган ташаббуслар ижрочиларнинг ношудлиги ёки масъулиятсизлиги оқибатида тескари натижалар беради. Чунончи, вилоят аҳолисига савдо ва маиший хизмат кўрсатиб турган объектларнинг анчаси хусусийлаштирилди-ю, ўз фаолиятларини тўхтатди. Ҳозир Олтинсой туманидаги 11 ҳаммомнинг бирортаси ҳам ишламайди. Туман марказидаги ҳаммомни Тошкентлик олим сотиб олиб, эшигига тамба ўрганда, шаҳарга жўнаб кетган. "Хўжаипок" жамоа хўжалигидаги ҳаммом ҳам хусусийлаштирилгач ишламай қўйди. Туманда биронта кийим тозалаш цехлари йўқ. Бундай хизматлар учун олтинсойликлар Шўрчи ва Деновга боришга мажбурлар.

Хулоса шуки одатда киши бир бор хато қилса, дарҳол ундан хулоса чиқаради. Бироқ вилоятда уч бор хатоликка йўл қўйилди-ю, ҳамон хулоса чиқарилмаяпти. Мамлакатимизнинг энг шимолий ҳудудида жойлашган хоразмлик пахтакорлар ҳар йили биринчилар қаторида йиллик марранi эгаллаб келишаётган бир пайтда энг жанубий вилоятда мана уч йилдирки ишлар оқсамоқда.

Юртимизнинг баҳори ҳам, кузи ҳам Сурхон воҳасидан бошланади. Мева-чева-ю сабзавоб, полиз маҳсулотлари ва пахта ҳам дастлаб шу ерда пишиб етилади. Сурхондарёликларга ҳосилни эрта йиғиб олиш имкониятини табиатнинг ўзи инъом этган. Шундай экан муваффақиятлар ҳам жанубдан бошланиши лозим.

Кеча Термиз шаҳрида вилоят фаолларининг "Наманган ва Фарғона вилоятларида 1997 йилги пахта ҳосилини йиғиштириб олиш ва давлатга топширишнинг қониқарсиз аҳволи ҳақида"ги Республика Президентининг Фармойишидан келиб чиқувчи вазифаларга бағишланган йиғилиш бўлди. Унда ўзига хос тажриба мактабига ва фидоий деҳқонларга эга бўлган Сурхондарё вилоятида юзага келган ташвишли аҳволнинг сабаблари атрофлича таҳлил қилинди. Айни кунларда йиғим-терим ўта суст бораётган Жарқўрғон, Қизириқ, Қумқўрғон, Олтинсой ва бошқа туманлардаги аҳвол қатъий баҳоланди. Ишни ташкил этолмагани, дала ишлари боришини қайд этишда кўзбўямачиликка йўл қўйгани учун кўплаб вилоят мутасаддилари ва хўжалик раҳбарлари қаттиқ огоҳлантирилдилар. Фаоллар йиғилиши қарорида барча имкониятларни ишга солиб, тўпланган ҳосилни йиғиб-териб олиш чоралари белгилаб қўйилди.

Йиғилишда Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси Т.Алимов сўзга чиқди.

Гелдимурод САИДМАЛИКОВ,
Ҳаким САТТОРОВ,
Абдукарим РАҲИМБЕРДИЕВ

Обуна— 98

РАҲМАТ, ШАКАРХОН ОПА

Бўз туманидаги 18-гимназия-интернатда иқтидорли болалар таълим олишади. Гимназия маъмурияти ўқувчиларга давр талабига мос даражада таълим-тарбия беришга ҳаракат қилмоқда. Муаллимлар жамоасида яқиндагина олий ўқув юртини битирган ёш ходимлар билан бирга катта ҳаётий ва илмий-педагогик тажрибага эга бўлган устозларни ҳам учратиш мумкин.

-- Мактабимизга Шакархон Маматқодирова раҳбарлигидаги "Серфарзанд" кичик корхонаси ҳомийлик қилмоқда,- дейди гимназия директори Солижон Аҳмаджонов.

—Жамоамиз аъзоларининг 30 нафари Шакархон опанинг кўмагида "Туркистон" газетасига обуна бўлишди.

Суратда: бошланғич синф ўқитувчиси Маҳмуда Мамажонова ўқувчиси Гуласал Абдуллаева билан.

Суратқаш: А. Герасимов

Бизнинг реклама

ФАБРИКАМИЗ ЙЎЛИДАН...

"Қорасув Пайпоқ тўқиш фабрикаси"деб катта ҳарфлар билан ёзиб қўйилган бинога яқинлашар эканмиз, қулоғимизга дуторчи қизларнинг, йўғе, тўқувчи қизларнинг қўшиғи эшитила бошлади:

Фабрикамиз йўлидано,
Рўмолча топиб олдим.
Топиб олди демангларо,
Меҳнатга сотиб олдим.
Гулёрахон, бўйларингдан, гулёр.

Қўшиқчи қизларни биз "Маданий дам олиш хонаси" деб ёзиб қўйилган, шинам қилиб безатилган хонадан топдик.

- Хорманглар, дуторчи қизлар бўлиб кетинглаpe!

- Саломат бўлинг. Дуторчи қизлардан нима камимиз бор. Қўлимизда дутор, кўнглимиз беғубор. Қўшиқчи қизимиз Зуҳрахон Юсупова бир куйлайман десалар Замирахон Суюнова бўлиб кетади. Ўйнаб берсалар Қизлархон дейсиз-дейди Дилбархон опа Йўлчибоева.

--Ўзингизам бир шеър ёзаман десангиз ҳар қандай шоирдан ўтказворасиз-да, Дилбар опа, -- дейди мақтовдан қизариб кетган Зуҳра опа.

Биз ҳам ўзимизни таништирганимиздан сўнг Дилбар опа: "Танқид қилгани келдингизми, мақтаганими?" -- дедилар олдини олиб.

-- Камчилик топсангиз ёзаверингу, ишларимиз ҳам, шароитларимиз ҳам жойида. Ундан кейин ҳозирги пайтда шундай катта фабрикани эплашнинг ўзи бўладими. Ана ён-атрофимизда қанча фабрикалар тўхтаб ётибди.

-- Юринг, яхшиси фабрикани айланиб чиқамиз, -- йўл бошлади Гуласал опа.

Ичкарига кириб борар эканмиз цехнинг тиинимсиз шовқини кучая бошлади.

-- Вой-бўй, бунча шовқин...

-- Сизлар тинчгина юриб ўрганиб қолгансизларда, -- дейди Гуласал опа,— цехдан чиқаётган шовқин шунақа кучли эдики, умуман гапирган гапимиз эшитилмасди.

-- Механикларимиз йўлини топиб шовқиннинг анча қисмини йўқотишди. Яқинда чет элдан янги дастгоҳлар келтириб умуман янгилашмоқчи.

-- Гуласал опа, цехлар неча қисмга бўлинган?

-- Бизда тўқув, тикув, бўёқ ва тайёрлов цехлари бор. Манави кираверишдагиси тикув цехи.

1

Тикув цехига кириб борар эканмиз йўлда таништирганларига кўра "Камолот" жамғармасининг жамоатчилик маркази котиби Раҳмонжон Юсуповни учратдик. У киши куйиб—пишиб тикув цехининг бригада бошлиғи Гулчеҳра опа Раҳимовага нималарнидир тушунтирарди.

-- Опанинг қизлари фабрикамизнинг энг олди ҳисобланади. Ишдаям, ўйин-кулгудаям. Шунинг учун ҳар бир тадбир олдидан опа билан маслаҳатлашаман, -- дейди Раҳмонжон ака.

-- Менинг қизларимнинг ўзиям, тиккан нарсалариям харидоргир-да, шунақа.

Меҳнат меъёрига биноан бир кунда 170 та пайпоқ тикиш зарур бўлса, чевар қизим Муҳтарамхон Болтабоева 370 тадан пайпоқ тикади. Яқиндагина Андижон шаҳрида ўтказилган "Иқбол" қизлар танловининг ғолиби бўлди.

Биз цехда фақат қизлар ишлайди деб ўйлабмиз. Ногаҳон дастгоҳлар орасидан эркак кишининг дўпписи кўринди. Нигоҳимизни кузатиб турган Гулчеҳра опа изоҳ бердилар:

-- Бу эпчил ва меҳнаткаш йигит бизнинг "Муҳаммадхонимиз", йўғе, Шокиржонимиз. Цех назоратчиси бўлиб ишлайди.

Биз ўз мақсадимизга кўра "Камолот"чиларнинг ташвишлари ва ютуқлари билан қизиқдик.

-- Фабрикада фақат қизлар ишлайди, деб ўйламанг, -- гап бошлади Раҳмон ака. -- Туркия билан шартнома тузган ҳолда бир қатор фирмалар ташкил қилганмиз. Уларда асосан йигитларимиз ишлайди. "Фирдавс", "Истиқбол", "Қапитал", "Лазур" каби ишлаб чиқариш ва савдога асосланган фирмаларимиз бор. Астойдил елиб- югурганимиз учун ишларимиз анча юришиб қолган. Жамғармамизда ўзимизга яраша жамғарганларимиз бор. Тўплаганларимизни эса турли хил тадбирлару, фабрика қошида ташкил этилган боғча, лицей, тиббиёт пунктлари ва дам олиш масканларига бемалол сарфлаймиз. Ўтган йили илғор ишчиларимиз учун Бухоро ва Самарқандга саёҳат уюштирган эдик. Бу йил эса Тошкентга бориб мустақиллик байрамини мустақиллик майдонида нишонлаб келдик.

Фабрикани айланишда давом этдик. Ҳар бир ишчи билан суҳбатлашар эканмиз, ҳеч қайсиларидан норизо гап эшитмадик.

Илғор ишчилар Насиба Имарқулова, Мавлуда Хўжамбердиева, Гулнора Мирабдуллаева, Инобат Исроилова, Муқаддам Ҳожиметоваларнинг ҳалол меҳнатларини фабрика директори Олимжон ака Раҳимов ҳам алоҳида ҳурмат билан тилга олдилар.

Цехларни айланиб қайтаётсак, кираверишдаги ўнг томонда жойлашган бир қатор хоналар эътиборимизни тортди. Бу шинам хоналар намоз ўқиш учун ажратилган экан. Дуоларнинг сеҳрию узоқдан қулоққа чалинган дастгоҳларнинг нозик юракларнинг дукирлашидай меъёрий овози бирлашганида меҳнаткаш опа-сингилларимиз ўз ишларига нақадар ишонч ва эътиқод билан ёндошаётганларига амин бўлдик. Зеро, эътиқод билан бошланган ҳар бир куннинг бугуни ва эртаси фабриканинг энг ёруғ йўлларини очади деб ишонамиз.

Мухтасар ТОЖИМАМАТОВА,
Зумрад АБРОРОВА

2

КУЗ ҲАВОСИНИНГ ҲАР БИР СОАТИ - ҒАНИМАТ!

Республика ёшларининг "Камолот" жамғармаси Тошкент вилояти бўлими вилоятда етиштирилган пахта ҳосилини йиғиб олишда, деҳқонларга ҳар томонлама ёрдам кўрсатиш учун турли тадбирлар, кўриклар, "ПАХТА-97" мусобақаларини уюштирмоқда. Бўлим мутасаддилари кузнинг ҳар бир қуёшли кунидан унумли фойдаланиш, ёшларни йиғим-теримга жалб этиш ҳамда улар меҳнатини муносиб тақдирлаш йўлларини излаб топмоқда. Навбатдаги тадбир, куни кеча Бўка тумандаги "Хўжақўрғон" жамоа хўжалиги пахтазорларида бўлиб ўтди. Бунда кузги йиғим-теримда иштрок этаётган Қибрай тумани, Ангрен шаҳри ва Бўка тумани ташкилотларидан келган ҳашарчи теримчилари ўртасида "ИЛҒОР МУСОБАҚАСИ" ўтказилди.

Мазкур мусобақада 76 нафар теримчи иштирок этди. Шу куни ватан хирмонига 6200 килограмм пахта тўкилди. Ангрен шаҳридан Сафарой Ўролова, Қибрай туманидан Ҳамроқул Алиқулов, Бўка туманидан Феруза Ўсаровалар ғолиблар сафидан ўрин олишди.

Жўра МАҲМУД,
"Камолот" жамғармаси Тошкент вилоят бўлими ходими

Қутлов ўрнида

Талъат СОЛИЕВ. Бу номни Республикамиз маданият аҳли, журналистлар жамоалари яхши билишади. Узоқ йиллардан бери халқаро мавзуларда қалам тебратиб, дунёдаги воқеа-ҳодисалардан бизни бохабар қилиб келаётган бу ижодкор бугун табаррук ёшда. Ҳали ҳам ўктам, йигитлардай серғайрат, тиниб-тинчимас ва ижоди гуллаб яшнаган Талъат ака ҳозирги пайтда Ўзбекистон Телерадиокомпаниясида Сиёсий шарҳловчилар гуруҳи раҳбари бўлиб меҳнат қилмоқда. Таҳририятимиз у кишига сиҳат-саломатлик ҳамда ижодда толмасликни тилаб, шу куннинг долзарб мавзусига бағишланган мақоласини газетхонлар эътиборига ҳавола этади.

ИНСОНИЯТ ИСТАГАН ДУНЁ

Одамлар янги, XXI аср бўсағасида яшамоқда. XX асрнинг саноқли йилларигина қолди. Тарих мулкига айланаётган юз йиллик воқеалари ҳозирданоқ чуқур таҳлил қилинмоқда.

Маълумки, XX аср буюк кашфиётлар асри бўлди. Одам боласи илк бор худди шу юз йилликда фазога парвоз қилди. Ерликлар биринчи марта ойга қадам қўйдилар. Ядро қуроллари ҳам шу асрда яратилди. Одамлар ва мамлакатлар бошига қора, суронли кунларни солган биринчи ва иккинчи жаҳон урушлари ҳам XX аср маҳсули бўлди. Биргина иккинчи жаҳон уруши 60 миллиондан ортиқроқ одамлар ҳаётини олиб кетди. Ушбу асрнинг ҳам жуда кўп йиллари урушларга гувоҳ бўлди. Масалан, фақат иккинчи жаҳон уруши оловлари ўчганидан сўнг, сайёрамизда 100 га яқин кичик урушлар, маҳаллий, ҳарбий тўқнашувлар юз берди. Уларнинг ўтида 25 миллион бегуноҳ кишиларнинг кули кўкка совурилди.

Асрнинг охирларида ҳам Еримизнинг кўпгина нуқталарида миллий низолар ҳамон тингани йўқ. Африка, Осиё ва бошқа қитъалардаги бундай миллий ва маҳаллий можаролар инсоният танасидаги қон томаётган битмас яра бўлиб қолмоқда. Бу ерда жафокаш афғон эли дарду аламини эслаш кифоя.

80- йилларнинг ўрталаригача, яъни жаҳон сиёсати, халқаро муносабатлар, дунё ишларида янгиланиш шамоллари эсгунча, ҳарбийларнинг айтгани айтган, деганi деган бўлиб келди. Масалан, АҚШ Мудофаа вазирлиги ихтиёрида II миллион гектар экинзор ерлар бор эди. Собиқ Совет Иттифоқи Мудофаа вазирлиги эса 42 миллион гектар ҳосилдор далаларни эгаллаб олганди.Юз йилликнинг охирларига келиб, ҳарбийлаштириш чекина бошлади, қуролсизланиш жараёни жўшқин тус олди. Ядровий қуролсизланиш бобида илдам қадамлар қўйилди, олдин имзоланган Ядро қуролларини тарқатмаслик ҳақидаги шартнома ёнига, Ядро синовларини ман этиш тўғрисидаги битим келиб қўшилди. Шундай шаҳдам қадамлар туфайли ядросиз дунё уфқлари очила бошлади. Буларнинг ҳаммаси Ғарбу Шарқ келишувларининг тотли меваси, дунё ишларидаги яхшилик нишонаси, жаҳон сиёсатидаги катта ёриб ўтиш бўлди.

Лекин афсуски, XX асрнинг жуда кўп ечилмаган жумбоқлари, муаммолари, юмушлари янги юз йилликка оғир мерос бўлиб қолаётир. Бундай мероснинг юки анча оғир, муаммоларни ечиш ҳам енгил иш эмас. Энди уларни янги, XXI асрда яшовчи одамлар ечишлари лозим бўлади.

XX аср ўзбеклар учун Мустақиллик асри бўлди. Халқнинг азалий орзуси рўёбга чиқди. Яна қайтадан Ўзбекистон жаҳонни, жаҳон эса ўзбек элини таний бошлади. Амир Темур ва Мирзо Улуғбекни, Ибн Сино ва Алишер Навоийни тан олган дунё уларнинг Ватанини ҳам тан ола бошлади. Қадимий юртимиз мустақиллик шарофати туфайли чел эл мамлакатлари билан бевосита алоқалар ва ҳамкорлик қилиш имкониятига эга бўлди.

Ҳур Ўзбекистоннинг дунёнинг сиёсий харитасида пайдо бўлганлиги, халқимиз қалбини бахтли қуёш нурлари бўлиб ёритди.Бугун ана шу толеи баланд ўлка дунёнинг юзга яқин давлатлари билан дипломатик алоқалар ўрнатган.Мамлакатимиз Бирлашган Миллатлар Ташкилотига, Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилоти ҳамда кўпгина халқаро ва минтақавий ташкилотларга тенг ҳуқуқли аъзо бўлиб кирган. У Қўшилмаслик ҳаракатида ҳам фаол иштирок этмоқда. Энди Ўзбекистоннинг жаҳон сиёсати, халқаро муносабатлар, дунё ишларида ўз ўрни, ўз овози бор.

Унинг пойтахти- Тошкент дунёнинг сиёсий марказларидан бирига айланиб бораётир. Президентимиз Ислом Каримовнинг Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 48-ва 50-сессияларида сўзлаган нутқлари, уларда илгари сурилган таклифлар халқаро жамоатчилик томонидан қизғин кутиб олинди. Марказий Осиё тинчлиги ва барқарорлигини таъминлаш, минтақани ядро қуролларидан ҳоли зонага айлантириш, фуқаролар уруши оловида ёнаётган қўшни Афғонистонга четдан қурол-яроғ етказиб беришни тўхтатиш, минтақалар хавфсизлигини барқарор этиш орқали дунё тинчлигини таъминлаш давлатимиз раҳбари ўртага ташлаган муҳим таклифлар ҳисобланади

Мустақил давлатимизнинг жўшқин ички ва ташқи сиёсати мамлакатимиз халқаро обрўйини оширмоқда. Ўзга юртлар билан бўлган дўстлик ришталарини мустаҳкамламоқда. Шуни ҳам қайд этиш лозимки, жаҳон аҳли ҳам ўзбек халқининг мустақилликка эришганлигини чин дилдан қутлади. Осиё, Европа, Араб дунёсининг кўплаб мамлакатлари Ватанимиз мустақиллигини биринчилар қаторида тан олдилар. Пекинда бўлиб ўтган Хитой--Ўзбекистон олий даражадаги мулоқотлар чоғида Хитой Халқ Республикаси раиси Цзян Цзэминь, давлатимиз раҳбари Ислом Каримовга мурожаат этиб, мана мустақиллигингиз туфайли мамлакатимиз бевосита, учинчи томонсиз алоқалар қилишга эришдилар,- деб айтган эди. Буюк Ипак йўли гуркираган йиллардаги икки мамлакат алоқалари қайтадан жўшқинлик касб эта бошлади.Маълумки, олдинлари қўшни Ҳиндистон раҳбарлари Ўзбекистонга қиладиган ташрифларини ҳам Москва орқали амалга оширар эдилар. Ҳиндистон Президентининг Ўзбекистонга қилган ана шундай сафарларидан бири чоғида унинг матбуот котиби бизга ўзини яқин олиб, қуйидаги дил сўзларини изҳор этган эди: "Афсуски, биз бу ерга, албатта, Москва орқали келишимиз шарт. Лекин биз ҳар доим Тошкентда ўзимизни ўз уйимиздагидек ҳис этамиз. Кўнглимиз яйрайди, дилларимиз очилади, эркин нафас ола бошлаймиз. Агар Ўзбекистон мустақилликни қўлга киритса, мен олти ойга бўлса ҳам Тошкентга Ҳиндистоннинг элчиси бўлиб келардим. Бу менинг дилимдаги орзуим". Ўша пайтларда юқоридаги сўзларни эшитишнинг ўзи ҳам хавфли эди.

Ҳиндистонлик дўстимиз ўшанда авлиёлик қилган экан. Мана энди шундай кунлар етиб келди. Биз қўшни, дўст Ҳиндистон билан ҳам, бошқа мамлакатлар билан ҳам бевосита ҳамкорлик қилиш имкониятига эга бўлдик. Бизнинг қўшни эллар билан бўлган минг йилликлар ва юз йилликлар билан ўлчанувчи қадимий алоқаларимиз яна қайтадан тиклана бошлади.

Инсоният бисотидаги энг нодир бойлик- тинчликдир.

Халқларнинг асрий мақсади, орзуси ҳам тинчликдир. Ана шу олий мақсад учун бўлган ҳаракат бугун ҳар қачонгидан ҳам кучайиб бормоқда. Замон шамоли сайёрамиз осойишталиги фойдасига эсмоқда. Ҳаётнинг ўзи ва инсоният тарихий тараққиётининг бориши шуни тақозо этмоқда. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг сессияларидан бири халқларни тинчлик руҳида тарбиялаш тўғрисида қарор чиқаргани ҳам бежиз эмас.

Машҳур инглиз дипломатларидан бири: "Шу кунларда ердаги ҳаётга учта нарса катта хавф солиб турибди. Булар-ядро қуроллари, маҳаллий низолар ва табиат экологиясининг бузилишидир",- деб айтганди. Ана шу хавфларга барҳам бериш бугунги куннинг асосий вазифаси ҳисобланади.

Одамлар астойдил XXI асрни тинчлик ва хавфсизлик асри, урушлардан ва қуроллардан ҳоли аср бўлишини истайдилар!

Талъат СОЛИЕВ

ДУШАНБА, 27

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.30 «Ҳафтанома».

*

8.30 Болалар учун. «Бешбармоқ».
9.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
9.25 Кино янгиликлари.
9.40 «Жаҳон киноси юлдузлари».
10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Жаннат». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.
12.35 Тўхтасин Жалилов номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
13.00 «Жавҳар». Публицистик кўрсатув.
13.20—14.00 Телеминиатюралар театри — Сурхондарёда.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Кучук бола ва эски шиппак». Мультфильм.
18.20 «Ҳидоят сари».
18.40 «Олам ва одам».
19.00 «Шарқ тароналари». 20-кўрсатув.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.20, 23.40 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Қўшиғимдасан, Ватан». Мусиқий дастур.
21.50 «XXI аср бўсағасида».
22.25 ЎзТВ хазинасидан. Ўткир Ҳошимов. «Баҳор қайтмайди». Видеофильм. 1-қисм.
23.45 «Ахборот».
00.10—00.15 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15, 19.25, 19.50, 20.25 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош», Мультттўплам.
18.35 «Спорт қитъаси».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Туризм ҳақида».
20.20 «Мусиқий йўлка».
20.30 «Ахборот».
20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.15 «Кинонигоҳ».
22.05 «Бешинчи ўлчов».
22.20 «Спорт қитъаси».
23.20 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
00.05—00.15 Кундалик.

III

18.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
18.20 — 21.35

*

21.35 «Кругозор». Тележурнал.

*

Россия давлат телевидениеси.
22.00 — 22.30

*

22.30 Эълонлар.
22.35 «Кулги ишқибозлари». Бадиий фильм (АҚШ).
00.05 — 00.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель».
19.00, 21.50 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Умид».
19.55 «Сайёрамиз нафаси».
20.15 «Умр баҳори».
20.30 «Ракурс».
21.00 «Спорт-тайм».
21.30 «Гўзаллик ва мангулик ҳақида».
21.55 «Кичик шаҳардаги завод оламни забт этмоқда». Ҳужжатли фильм (Япония).
22.45 «Ўн икки тилда ўн беш соат».
23.15 — 23.25 «Хайрли тун!»

СЕШАНБА, 28

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Қўшиғимдасан, Ватан». Мусиқий дастур.
9.05 Биржа ва банк хабарлари.
9.20 «Олам ва одам».
9.40 «Энг муҳими». Адабий-маърифий кўрсатув.
10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Инсон ва замин». Тележурнал.
10.30 Инглиз тили.
11.00 «Париларнинг кузги совғаси»., Болалар учун фильм.
12.10 «Шарқ тароналари». 20-кўрсатув.
12.35 «Фил учун совға». Мультфильм.
12.45—14.00 ЎзТВ хазинасидан. Ўткир Ҳошимов. «Баҳор қайтмайди». Видеофильм. 1-қисм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Қўшиғим, жон қўшиғим».
18.30 «Табобат сирлари».
18.45 Олтин мерос. «Ҳунарманд». Тележурнал.
19.05 «Излаган имкон топар».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 23.00 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Акция ва акциядор».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Бирдан бир миллионгача». Публицистик кўрсатув.
21.20 «Назм ва наво». Хазиний лирикаси.
21.50 «Беллашувлар, натижалар...»
21.55 ЎзТВ хазинасидан. Ўткир Ҳошимов. «Баҳор қайтмайди». Видеофильм. 2-қисм.
23.05 «Ахборот».
23.30 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Трактор» (Тошкент)—»Сурхон» (Термиз). Ёзиб олинган.
00.15—00.20 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мультттўплам.
18.35 «Палитра».
18.50 «Дойче Велле» тақдим этади...»
19.10 «Олтин кент».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Табиат дунёси».
20.30 «Ахборот».
21.00 «ХИФ».
21.20 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.30 «Кинонигоҳ».
23.10 «Авлодимиз».
23.25 «Акс».
23.45—23.55 Кундалик.

III

18.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
7.30 — 9.00

* * *

18.20 — 21.35

*

21.35 «Чип». Қисқа метражли телевизион фильм.

*

Россия давлат телевидениеси.
22.00 — 22.25

*

22.25 Эълонлар.
22.30 «Оқшом чоғи, аршуаълода». Бадиий фильм (Австралия).
24.00 — 00.20 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 Кўрсатувлар тартиби.
18.50 «Мультькарусель».
19.05, 22.05 Эълонлар.
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.55 «Сен ҳақингда ва сен учун».
20.10 Мусиқий дақиқалар.
20.15 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
20.30 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.00 «Тиббиёт Сизлар учун».
21.30 «Ўйингоҳ».
22.00 Мусиқий дақиқалар.
22.10 «Спектаклдан сўнг».
22.40 «Серго». Видеофильм.
23.10 — 23.20 «Хайрли тун!»

ЧОРШАНБА, 29

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».

8.25 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Най».
8.40 Олтин мерос. «Ҳунарманд». Тележурнал.
9.00 «Йиллар ўтиб». Бадиий кўрсатув.
9.20 «Чемпион сафардан қайтди».
9.40 «Қуённинг кўз ёшлари», «Фунтик ва мўйлабли кампиршо». Мультфильмлар.
10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Авлод». Публицистик кўрсатув.
10.30 Янги алифбони ўрганамиз.
11.00 «Тутилсин ва зарарсизлантирилсин». Бадиий фильм.
12.25 «Назм ва наво». Хазиний лирикаси.
12.55—14.00 ЎзТВ хазинасидан. Ўткир Ҳошимов. «Баҳор қайтмайди». Видеофильм. 2-қисм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Ҳикматлар хазинаси».
18.25 «Ранглар жилоси».
18.40 «Жамоат ташкилотлари: маслак ва мақсад».
19.00 «Шарқ тароналари». 21-кўрсатув.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 22.50, 23.30 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Автоолам».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 «Санъаткор саодати». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Азим Муллахонов.
21.40 «Ватанни севмоқ иймондандир».
22.05 «Бухорои Шариф».
22.25 «Галатепалик авлиё». Қисқа метражли телевизион бадиий фильм.
22.55 «Муҳлис ёҳуд қўшиқ изидан...»
23.35 «Ахборот».
24.00—00.05 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мультттўплам.
18.35 «Мусиқий шарҳ».
18.50 «Ҳуқуқ ва мажбурият».
18.55 «Услуб».
19.05 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Табиат дунёси».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Кўнгил кўнгилга пайванд».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.40 «Кинонигоҳ».
23.10 Кундалик.
23.20—00.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

18.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
7.30 — 9.00

* * *

18.20 — 21.35

*

21.35 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.

*

Россия давлат телевидениеси.
22.00 — 22.25

*

22.25 Эълонлар.
22.30 «Занжир». Бадиий фильм (Англия).
23.45 — 00.05 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель».
19.00, 22.00 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Безнен мирас».
20.00 «Спортлото».
20.10 «Ҳуқуқ ва бурч».
20.30 «Азизим».
21.00 «Мезон».
21.30 «Автосалтанат».
21.40 «Парвоз».
22.05 «Ҳаёт карвони».
22.35 «Нафосат гулшани».
23.05 — 23.15 «Хайрли тун!»

ПАЙШАНБА, 30

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Санъаткор саодати». Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Азим Муллахонов.
8.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.15 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Ҳунари бор, хор бўлмас».
9.35 «Шарқ тароналари». 21-кўрсатув.
10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Истиқлол адабиёти».
10.25 «Алдар Кўса». Бадиий фильм.
11.50 «Ватанни севмоқ иймондандир».
12.15 Болалар учун. «Бўш вақтим — хуш вақтим».
12.40 «Ботма, қуёш».
13.00 — 14.00 «Биз танлаган йўл». Видеоканал.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Наташа учун эртак». Мультфильм.
18.20 «Езувчилар — болаларга». Эргаш Раимов.
18.40 «Илм — ўзликни билмакдир».
18.55 «Ажаб саодат эрур...» Адабий кўрсатув.
19.25, 20.25, 20.55, 22.40, 23.50 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Қонун ва биз».
21.30 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
22.45 «Таҳлил». Публицистик кўрсатув.
23.05 Ўзбекистон халқ артисти Коммуна Исмоилова концерти.
23.25 «Битик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
23.55 «Ахборот».
00.20 — 00.25 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Болалар дунёси».
9.15 «Турфа олам».
9.45 «Нафосат».
9.55 «Бу мунис лаҳзалар».
10.20 «Кенгга кенг дунё».
10.35 — 13.05 Футбол. Жаҳон чемпионати. Саралаш ўйинлари.

* * *

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Эркатой». Болалар учун дастур.
18.30 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Бир жуфт қўшиқ».
19.00 «Билиб қўйган яхши».
19.10 «Толенома».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Дубляж».
20.10 «Мутойиба».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Муносабат».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.10 «Ҳудуд».
22.40 «Кино жавонидан».
00.10 — 00.20 «Даракчи».

III

18.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
7.30 — 9.00

* * *

18.20 — 21.30

*

21.30 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
21.50 «Сулола». Телефильм.

—Мен кўпроқ ҳинд фильмларини яхши кўраман

*

Россия давлат телевидениеси.
22.00 — 22.30

*

22.30 Эълонлар.
22.35 «Каффос». Детектив комедия.
00.05 — 00.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель».
19.00, 21.55 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.50 «Шалом».
20.20 «02» тўлқинида.
20.35 «Минг бир маслаҳат».
20.50 «Компьютер ревю».
21.05 «Интерспорт».
21.15 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.45 «Каталог».
22.00 «Эллада».
22.30 «Мусиқий калейдоскоп».
22.55 — 23.05 «Хайрли тун!»

ЖУМА, 31

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 Ўзбекистон халқ артисти Коммуна Исмоилова концерти.
8.45 «Юзма-юз».
9.05 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Мангуликка дахлдор».
9.25 Эртаклар — яхшиликка етаклар. «Малика ва Шаҳзода».
10.00, 14.00, 18.00 Янгиликлар.
10.05 «Ислоҳот одимлари».
10.30 Немис тили.
11.00 «Соғлом авлод — соғлом миллат».
11.25 XII Марказий Осий ўйинлари олдидан.
11.50 «Сайқал». Видеоканал.
12.50 — 14.00 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.10 «Маърифат бешиги».
18.30 «Шеър ва шуур».
18.40 «Ёруғ олам кўзгуси».
19.00 «Шарқ тароналари». 22-кўрсатув.
19.25, 19.50, 20.25, 20.55, 23.05, 00.15 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Дурдона».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Иқтисод алифбоси».
21.30 «Мусиқа бўстони». Телеальманах.
21.45 «Маърифатнома».
22.15 Ўзбекистон халқ ҳофизи Ўлмас Саиджонов концерти.
22.45 «Меҳр макони».

«Мунаввар дунё». Маърифий дам олиш дастури.

23.10 «Олам».
23.20 «Мажнунтол». Кинокомпозиция.
23.30 ЎзТВ экранида биринчи марта. «Оқибат». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 11-қисм (Миср Араб Республикаси).
00.20 «Ахборот».
00.45 — 00.50 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Эркатой». Болалар учун дастур.
9.15 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
9.35 «Бир жуфт қўшиқ».
9.45 «Билиб қўйган яхши».
9.55 «Толенома».
10.10 «Дубляж».
10.25 «Мутойиба».
10.40 «Муносабат».
11.10 «Ҳудуд».
11.40 — 13.10 «Кино жавонидан».

* * *

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15, 19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.
18.20 «Бор экан-да, йўқ экан...»
18.35 «Пойтахтдан узоқрокда».
18.55 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».
19.00 «Бизнес ҳафта якунлари».
19.10 «Эртага — шанба».
19.30 «Ахборот» (рус тилида)..
19.55 «Дил дафтари».
20.05 «Сизлардан ишорат».
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ривоят».
21.10 «7 дан 70 гача».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.45 «Кинонигоҳ».
23.15 «Бокс, бокс, бокс».
23.30 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
00.10 — 00.20 «Даракчи».

III

18.15 Янгиликлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
7.30 — 9.00

* * *

18.20 — 21.35

*

21.35 «Мусиқа ҳамма учун». Мусиқий дастур.

*

Россия давлат телевидениеси.
22.00 — 22.30

*

22.30 Эълонлар.
22.35 «Ҳақиқат билан тўқнашув». Бадиий фильм.
24.00 — 00.20 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель».
19.00, 21.55 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Умид чечаклари».
19.50 «Рангинкамон».
20.20 «Мурувват».
20.50 «Ёр-ёр». Бадиий фильм.
22.00 «Жума куни ишдан сўнг».
22.30 «Палитра».
22.50 «Шарқ дарбозаси».
23.10 «Йўллар ортидаги йиллар».
23.40 — 23.50 «Хайрли тун!»

ШАНБА, 1

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Кичкинтоймиз — гижинглтоймиз».
8.45 «Маърифатнома».
9.15 «Оқибат». Кўп қисмли телевизион бадиий фильм. 11-қисм.
10.00 «Шоҳруҳ клуби».
10.20 «Булутли йўлкаларда сайр». Мультфильм.
10.30 Олтин мерос. «Либослар жозибаси».

«Ёшлик» студияси намойиш этади:

10.45 «Маҳорат».
11.05 «Сени Ватан кутади».
11.25 «Идрок».
11.45 «Самраат». Бадиий фильм. 1 — 2-сериялар (Ҳиндистон).
13.50 «Туркий уруғлар».
14.05 — 14.35 Эстрада тароналари.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Ромка, Фомка ва Артос». Мультфильм.
18.10 Болалар учун. «Омад юлдузи».
18.40 «Зангиоталик йигит». К. Тўлаганов.
19.00 «Ҳайрат». Пулицистик кўрсатув.
19.25, 20.25, 20.55, 22.15 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
20.15 Жаҳон спорти.
20.30 «Ахборот».
21.00 «Ўзбекистоннинг янги тарихи».
21.30 «Волидангни рози қил». Мусиқий композиция.
22.00 Газета саҳифаларида...
22.20 «Шийпондаги учрашувлар». Жиззах вилоят Пахтакор тумани дала меҳнаткашлари ҳузурида.

«Тунги ёғду». Дам олиш дастури.

23.10 «Куй ва тасвир».
23.30 «Ҳазил».
23.40 Умар Шариф «Муҳаббат ҳақида мишмишлар» фильмида.
01.20 «Мунажжим башорати».
01.25 «Тунги пойтахт тароваси».

II

9.00 «Бор экан-да, йўқ экан...»
9.15 «Пойхтахтдан узоқроқда».
9.35 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».
9.40 «Бизнес ҳафта якунлари».
9.50 «Дил дафтари».
10.00 «Сизлардан ишорат».
10.20 «Ривоят».
10.30 «7 дан 70 гача».
10.50 «Кинонигоҳ».
12.20 — 12.35 «Бокс, бокс, бокс».

* * *

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 «Боланинг тили».
18.35 «Умрбоқий мерос».
18.50 «Дугона».
19.00 «Табиат шифохонаси».
19.10 «Дилбарим».
19.25, 19.50, 20.25, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.55 «Бизнес-академия».
20.10 «Омонлик тилаймиз».
20.20 «Минг ҳунар соҳиблари».
20.30 «Ахборот».
21.00 «ТВ плюс театр».
21.20 «Глобус». Телеальманах.
21.40 «Мафтункор чеҳралар».
22.00 «Интерфутбол».
22.20 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.35 Видео — «О».
00.05 — 00.15 «Даракчи».

III

18.15 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.

*

Россия жамоат телевидениеси.
18.20 — 21.40

*

21.40 Эълонлар.
21.45 «Минг бир қиёфалар». Фильм-спектакль (А. Райкин иштирок этган). 1-қисм.
22.55 — 23.05 «Галерея бўйлаб». Телефильм.

IV

9.00 «Аэробика».
9.20 Эълонлар.
9.25 «Шанба эртаги».
10.25 «Уй остонадан бошланади».
10.55 «Учувчи шифокорлар». Телесериал.
11.40 «Кросс-Роуз» кафесига хуш келибсиз («Америкага назар» кўрсатувига илова).
12.10 — 12.30 «Корейс тилини ўрганамиз».

* * *

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель».
19.00, 22.00 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.50 «Шанба оқшомида».
20.00 «Ибн-Сино». Бадиий фильм.
21.30 «Рақслар қанотида».
22.05 «Тақдирлар».
22.40 «Самодаги олмослар». Телесериал.
23.25 «Бу ажиб дунё».
23.40 «Хит-коллекция».
24.00 — 00.10 «Хайрли тун!»

ЯКШАНБА, 2

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».

*

8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур. «Мафусаил». Бадиий фильм. 2-қисм.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Ҳаёт учун хавфли». Бадиий фильм.
12.30 «Цирк! Цирк! Цирк!»
13.00 «Шийпондаги учрашувлар». Жиззах вилоят Пахтакор тумани дала меҳнаткашлари ҳузурида.
13.50 «Болалигим — пошшолигим».
14.50 — 15.00 «Қуёш юрти». «Фарғонанинг мовий ҳалқаси». Хужжатли фильм.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун. «Чамандаги гулларимиз».
18.20 «Спорт, спорт, спорт».
18.40 «Сеҳрли шуъла».
19.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
20.00 Санъат усталарининг концерти.
20.30 «Ҳафтанома».
21.05 «Олтин дала». Ахборот-мусиқий дам олиш кўрсатуви.
22.05 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Навбаҳор» (Наманган) — «Пахтакор» (Тошкент). Ёзиб олинган.

«Аср мўъжизаси» кинодастури.

23.35 Кино янгиликлари.
23.50 «Жаҳон киноси юлдузлари».
00.10 «Мададкор руҳ». Бадиий фильм (АҚШ).
01.40 — 01.45 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Боланинг тили».
9.20 «Умрбоқий мерос».
9.35 «Дугона».
9.45 «Табиат шифохонаси».
9.55 «Дилбарим».
10.10 «Бизнес-академия».
10.25 «Омонлик тилаймиз».
10.35 «Минг ҳунар соҳиблари».
10.40 ТВ плюс театр».
11.00 «Глобус». Телеальманах.
11.20 «Мафтункор чеҳралар».
11.40 «Интерфутбол».
12.00 — 13.40 Видео — «О».

* * *

16.00 Кўрсатувлар дастури.
16.05 Футбол. Жаҳон чемпионати. Саралаш ўйинлари.
17.50 «Даракчи».
18.00 Мультипанорама.
18.20 «Ҳайвонот дунёси».
18.40 «Синфдош».
19.00 «Бари ҳазил».
19.10 «Келгуси ҳафтада».
19.25, 19.55, 20.25, 21.00 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
20.00 «Мусиқа салтанати».
20.30 «Ҳафтанома».
21.05 «Жараён».
21.15 «Миллионлар ўйини».
21.45 «Тақвим, эълонлар, оҳанглар».
22.00 Видео — «О».
23.35 «Келгуси ҳафтада».
23.50 — 24.00 «Даракчи».

III

17.40 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.45 «Минг бир қиёфалар». Фильм-спектакль (А. Райкин иштирок этган). 2-қисм.

*

Россия жамоат телевидениеси.
18.50 — 23.50

*

23.50 Эълонлар.
23.55 — 00.20 «Панорама» (рус тилида).

IV

9.00 «Хайрли тонг!».
9.30 «Парле ву франсе?»
9.55 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
11.35 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
11.45 Эълонлар.
11.50 Киносалон. «Ўхшаш қиёфалар музейи». Бадиий фильм.
13.20 «Ракурс».
13.50 «Нима яхши, нима ёмон».
14.20 «Жонли сайёра».
14.40 Стивен Сигалл «Учқур» фильмида.
16.20 «Шу куннинг мавзуси».
16.35 «Сенинг вақтинг».
16.55 — 17.10 «English for children». Болалар учун инглиз тили.

*

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.

*

18.45 «Мультькарусель».
19.00, 21.55 Эълонлар.
19.05 «Менинг кўчам».
19.20 «Телеташриф».
19.40 «Иштирок этувчилар».
20.10 «Биз ва бизнинг фарзандларимиз».
20.40 «Мусиқий олимп».
21.00 «Дарвоқе».
21.25 «Жаҳон кинематографияси янгиликлари».
22.00 Киносалон. «Юрск давридаги боғ». Бадиий фильм. 2-қисм.
24.00 — 00.10 «Хайрли тун!»

ЁШЛАР TV ҲАҚИDA

1. Ҳафтанинг қайси кўрсатуви ёқди?
2. Қайси бири ёқмади?
3. Таклифларингиз.

Давронбек МАТЁҚУБОВ, Тошкент банк коллежининг II-курс толиби:

1. "Дурдаршан" телекомпаниясининг кўрсатувлари ёқади. Шунингдек, "Мафтункор чеҳралар", "Ахборот", "Зиндаги ёхуд муҳаббат", "Оталар сўзи -- ақлнинг кўзи", "Келин-куёв" телешоу, "Альманах -- TV" кўрсатувларини завқ-шавқ билан томоша қиламан.

2. "Жонли сайёра", "Зийнат", "Акс" кўрсатувлари ёқмайди. Зерикаман. Назаримда мавзулари эски бўлганлиги учун ҳам яхши чиқмайди.

3. Кўрсатувлар ичида "Тунги ёғду" дам олиш дастурида кўпроқ ҳинд фильмлари кўрсатилса яхши бўларди. "Ассалом, Ўзбекистон!" тонгги дам олиш дастурида ҳам ҳинд қўшиқларидан бериб борилса.

Қадрли муштарийлар! Теледастурдан жой олган кўрсатувларнинг қай бири ёққан-ёқмаганлиги хусусида сиздан мактуб кутамиз!
"ТУРКИСТОН"чилар

А. ИКРОМОВ: НУСХА КЎЧИРИШ ОБРЎ КЕЛТИРМАЙДИ

Алишер Икромов 1962 йил Тошкент шаҳрида туғилган. Дастлаб Тошкентдаги Успенский номли мусиқа мактабини, кейин Москвадаги П.И. Чайковский номли консерваториянинг композиторлик бўлимида таълим олган. "Ўзбекистон фарзандиман", "Азиз диёрим", "Ҳижронсан", "Қайтар дунё", "Бу кеча" каби юздан ошиқ қўшиқлар муаллифи. Бундан ташқари, кўплаб опера, спектакл, кинофильмлар учун куйлар ёзган. Яқинда эса Алишер Икромов Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист унвонига сазовор бўлди. Айни пайтда Ўзбекистон телерадиокомпаниясининг Миллий эстрада симфоник оркестрида бадиий раҳбар вазифасида ишламоқда.

--Бугунги кунда миллий эстрадамиздаги иккита муаммо ҳақида кўп гапирилмоқда. Биринчиси қўшиқ матнларининг саёзлиги бўлса, иккинчиси чет эл эстрадасига кўр-кўрона тақлид. Сиз профессионал композитор сифатида бунга қандай қарайсиз?

--Эстрада қўшиқлари асосан кишиларга яхши кайфият бағишлаш учун яратилади. Шунинг учун бўлса керак, уни енгил жанр дейишади. Албатта унинг маърифий-тарбиявий аҳамияти ҳам беқиёсдир. Бугунги қўшиқ ихлосмандлари жаҳон қўшиқчилик санъатидан яхши хабардор. Аммо шуни била туриб, баъзи ижодкорларимиз ижодий ўрганиш ўрнига чет эл мусиқасидан нусха олишга зўр бермоқдалар. Бу нарсага баъзи таниқли хонанда, бастакорларимиз ҳам қўл урмоқдаларки, афсусланмоқдан бошқа илож йўқ.

Таёқнинг икки учи бор дейишади. Масалан, менинг ҳинд эстрадасига ихлосим баланд. Анчадан буён бу миллат эстрадасини кузатиб келаман. Қойил қолиш керак, улар ўзларининг миллий усул, оҳангларини устун сақлаган ҳолда, Америка, Европа эстрадаси ютуқ ва оҳангларидан ўринли фойдаланишади. Халқаро стандарт деган нарса бор. Шу нарса ҳинд эстрадасида ўз аксини топган. Энди матнларга келсак, бу жуда муҳим масала. Аввало, эстрада қўшиқларини асосан ёшлар эшитишини назардан қочирмаслик керак. Шунинг учун шеърлар ҳам улар руҳига яқин, содда, равон, тилга тез тушадиган, бир сўз билан айтганда дилга етиб борадиган бўлиши лозим. Бундай шеърга куй тез басталанади. Хонанда ҳам қўшиқни қийналмасдан, завқ билан айтади. Лекин шеър бадиий жиҳатдан бўш, саёз бўлса, у қанчалик равон бўлмасин, дилга етиб бормайди, фақат кўнгилни хира қилгани қолади. Тўғри, бундай қўшиқларни ҳам берилиб эшитадиганлар бор. Бу нарса савия билан боғлиқ, албатта. Ҳамма яхши шеър ҳам қўшиқ бўлмаганидек, ҳар бир равон, куйга тез тушадиган шеър ҳам мукаммал қўшиқ бўлмайди.

--Олдинлари қўшиқчиликда ҳар бир жанрни ўз усталари бўлгувчи эди. Албатта, ҳозир бир қараганда шундай туюлади. Лекин чуқурроқ назар ташланса, ёшларнинг аксарияти ўзларини эстрадага ураётганлиги сезилади. Халқимизда "Чумчуқ сўйса ҳам, қассоб сўйсин" деган пурмаъно мақол бор. Шу жиҳатдан олиб қараганда, ёш хонандаларнинг бу интилишини сиз қандай изоҳлаган бўлардингиз?

--Эстрада жанри, боя айтганимиздек, ёшлар жанри. Шунинг учун кўп ёш хонандаларимизнинг эстрада жанрида ижод қилишга уринаётганлиги табиий ҳол. Лекин аввало хонанда худо берган истеъдод ва овозга ҳамда чуқур мусиқавий билимга эга бўлиши, мумтоз, жаҳон ва замонавий қўшиқчилик асосларини, шеъриятни яхши билиши керак. Ана шундай фазилатларга эга бўлмаган хонандадан мукаммал, умрбоқий қўшиқлар кутиб бўлмайди. Кейинги пайтларда Президентимиз ва ҳукумат томонидан қўшиқчиликка кўрсатилаётган эътибор ва ғамхўрлик ишимизнинг олдинга силжишига анча ёрдам бериб, санъат аҳлига янгича жўшқинлик, илҳом бағишламоқда.

--Бизга яхши маълумки, эстрада жанри асосан Европадан кириб келган. Бу нарсанинг миллий эстрадамизга бўлган таъсири ҳақида гапирсангиз?

--Миллий эстрадамизда Европа оҳанглари бўлиши шарт эмас. Биз Европа эстрадасидан гармония, оранжировка, форма, қолипларини ишлаш усулларини оламиз. Чунки Америка, Европада тажриба катта. Уларнинг бу бой тажрибасидан фойдалансак фақат ютамиз. Шу билан бир қаторда, ўз миллий эстрадамизни равон йўлга олиб чиқиш, бир пайтлар Ботир Зокиров дунёга таратган ўзбек эстрадаси шуҳратини қайта тиклаш бизнинг елкамизда турган муҳим вазифалардан биридир. Биз фақат тўлақонли миллий эстрадамиз билан дунёга чиқишимиз, эътиборини ўзимизга қаратишимиз мумкин. Нусха кўчириш хонандага ҳам, бастакорга ҳам ҳеч қандай обрў келтирмайди. Буни қанча тез англаб етсак, шунча яхши бўлади. Баъзилар миллий эстрада деганда ғижжак, най, рубоб жўрлигида айтилган қўшиқ ёки чалинган куйни тушунади. Бу нотўғри. Замонавий чолғу асбобларида ҳам миллий куй ва қўшиқларни яратса бўлади.

--Бугунги кунда қайси эстрада хонандаларининг ижролари сизга маъқул бўлмоқда ва нима учун?

Мен жуда кўп ижрочилар билан ижодий ҳамкорлик қилганман. Лекин улар ичида менга айниқса Ўзбекистон халқ артисти Насиба Абдуллаеванинг ижоди ёқади. Чунки бу хонанда профессионал композиторлар билан биргаликда ишлаб, ўз репертуарини доимий равишда ўзгартириб, айтиш услубини янгилаб боради. Тинмай ўрганади, изланади. Яна мен Козим Қаюмов ҳамда Доңиёр Тошмуҳамедов ижодини ҳурмат қиламан. Уларнинг тиниб - тинчимаслиги менинг ҳавасимни келтиради. Яна "Нола" ва "Хўжа" каби ижодий гуруҳлардаги изланишлардан ҳурсандман.

--Ўзбек миллий эстрадасининг келажагини қандай тасаввур этасиз?

Ўзингиз яхши биласиз, қаерда эътибор, ғамхўрлик бўлса, ўша жойда олға силжиш, ривожланиш, тараққиёт бўлади.

Буни юртимиз мисолида, республика раҳбариятининг, шахсан Президентимизнинг санъат аҳлига кўрсатаётган эътиборидан ҳам билсак бўлади.

--Ҳозир нима ишлар билан бандсиз?

--Мен яқинда "Амир Темур" операси, "Темурий Маликалар" балети учун куйлар ёздим. Ҳозир эса Ҳамза театрида тайёрланаётган "Қирол Лир" спектакли учун куй ёзаяпман.

Суҳбатдош Туроб НИЁЗ

Тuҳфа

Феруза тенгдошлари қатори ўз Сўзини излаётган ёш ижодкор. У қалб изтиробини ёзади.

"Нафиса мунг бўлиб куйлайди юрак", деб битади бу йўлдаги муродини.

Шоира туйғулари изтиробдан рангланади, изтиробдан ҳаракатланади, изтиробдан сасланади, изтиробдан етилади.

Изтироб ранги.
Изтироб ҳаракати.
Изтироб саси.

Булар Феруза Сўзининг мундарижаси. Бу мундарижа шоира қалбининг шаклига, шамойилига айланади. Унда макон тутган туйғуларнинг сувратига айланади. Кўнгилни тўлдиради. Тасаввурни чуқурлаштиради. Хаёлни кенгайтиради. Шундай Сўзнинг йўлини берсин деган ниятдаман.

Икром ОТАМУРОД

* * *

Мен бир куй истадим, илоҳий,
Илоҳнинг сасидан инган куй.
Жаннатда кўрайин руҳимни,
Фаришта сочимни ўриб қўй.

Мен бир туш истадим, илоҳий,
Кўрсин-ей уни дил ўнгида.
Ўшал мен етмаган япроқлар,
Қолсин-ей кўзимнинг чангида.

Мен бир йўл истадим, илоҳий,
Беманзил йўлларга сиғиниб.

Роҳимни ютмоқчи бўлганлар,
Майлига турсинлар суюниб.

Мен бир оҳ истадим, илоҳий,
Бош олиб кетаман самога.
Ишқимни чин бергин илойим,
Кечаман туйғусиз дунёдан.

Мен бир куй истадим, илоҳий!..

* * *

Дилимга азобнинг сувин ичирдим,
Ўзим кафан бичдим покдил руҳимга.
Фалакка бермагум, тангрим кечиргин,
Лекин ҳадя этма ғамнинг кўҳига.

Юрак куйлаганда

Қалбимни шаббода шилдиратинг шод,
Найсонлар кетинглар юзимни ювиб.
Э, воҳки, бўлмади кўнгул дилшаббод,
Бахт гуноҳ қўлини юборди қўйиб.

Саҳарлар сойларга дилимни ёрдим,
Сойлар-ей сирларни бунча севдингиз.
Гар юрак само-ла юзма-юз эса,
Қулайди севгига асранди бир қиз...

* * *

Бу кеч наволарнинг нидоси ўзга,
Ҳумоқуш патида суздим мунаввар.
Дилимни қон этиб оқизиб сўзга,
Шаррос ёмғирларга тўлдим, Нилуфар.

Сабримнинг суронли лаҳзаси чексиз.
Дайр дарёсида оқдим бекадр.
Қайғу азобларнинг тўйига ёлғиз
Қандоқ бородурман гулим, Нилуфар?!

Ҳунолуд юракни бериб самога,
Даҳридун саҳнида кездим бесамар.
Ишқнинг меҳробига сиғиндим якка,
Аччиқ ашкимдаги гулим, Нилуфар.

Ашкдаги аччиқ гул бўлдим, Нилуфар...

ФЕРУЗА

АЖИБ ДУНЁ

***

Маълум бўлишича, японияликлар сайёрамизда энг кўп меҳнат қилувчи халқ деб тан олинаркан. Ҳисоб-китобларга кўра японлар йилига ўртача 2096 соат ишлаб чиқаришда банд бўларкан. Иккинчи ўринда эса 1966 соат ишлайдиган Швейцария халқи, учинчи ўринни ҳаммамиз ҳавас қиладиган амриқоликлар (1909 соат) эгаллашаркан. Агар ўзбек деҳқонининг бир йиллик меҳнатини ҳисоблайдиган бўлсак, уларни ортда қолдирса ажаб эмас.

***

Дунёда ғалати воқеалар жуда ҳам кўп... ғалати қонунлар ҳам. Филиппин Конгресси ишда мизғиб олувчи амалдорларга жазо белгилади. Қонунда келтирилишича, маъмуриятга иш вақтида мудраб ўтирувчи амалдор катта жарима тўлайди. Бу ҳолат кўпроқ такрорланса, 5 йилдан 10 йилгача "дам олиб" чиқишга тўғри келаркан.

***

Норвегиялик Эрнст Менсен дунёдаги энг тез юрадиган одам ҳисобланади. У атиги 14 кунда Париждан Москвага пиёда келган. Истамбулдан Калькуттагача, Калькуттадан Истамбулгача "ўтиш" учун эса 59 кунини сарф қилган. Масофа эса 8856 км. эди.

***

Аслида Японияда узундан-узун навбатга туриш ҳоллари йўқ ҳисоби. Ҳатто ҳашаматли Гиндзи дўконида ҳам. Аммо "Вашингтон" номли пойафзал дўконида одамлар сабр билан навбатда турадилар. Мақсад электрон этикдўз қабулига кириш.

Бу антиқа компьютер мижозларининг оёғи ҳажмини бир пасда ўлчаб ва унга ёққан туфли андозасини тайёрлайди. Махсус фабрика эса андоза асосида 10 кунда буюртмачига пойафзални тайёр қилиб беради.

Шу сонга хабар

ҚИШЛОҚ МАКТАБИ ЮНЕСКО ТАСАРРУФИДА

Короскон қишлоғидаги 33-ўрта мактаб ташкил этилганига эндигина 7 йил бўлди. Ана шу қисқа давр ичида мактабда таълим-тарбия борасида муносиб ютуқларга эришилди. Бугунги кунда тумандагина эмас, вилоятда ҳам намунали ҳисобланган ушбу даргоҳда ўқувчилар бошланғич синфлардаёқ инглиз тили, математика, информатика фанларидан чуқур билим олишмоқда.

Қишлоқ шароитида ўқувчиларга бугунги кун талаби даражасида илму одоб ва ҳунар ўргатаётган ушбу мактаб ўтган йили ЮНЕСКО халқаро ташкилоти аъзоси бўлди. Шундан буён ЮНЕСКО мактабга жаҳондаги барча давлатлар ҳаёти акс этган журналларни, ривожланган мамлакатларнинг ўқитиш услублари ҳақидаги мақолаларни, жаҳон андозалари даражасидаги услубий қўлланмаларни юбормоқда.

1997-98 ўқув йилининг бошидан таълим-тарбия борасида ўқитишнинг ана шу илғор усулларидан фойдаланиш кенг йўлга қўйилди.

Исроил ЮСУПОВ, Чортоқ

Айтишича

ФАЗОГИР НЕГА ҲАЛОК БЎЛДИ?

Россия парламентининг қуйи палатаси геосиёсат қўмитасида турли шов-шувли янгилик ва хабарлар кўплаб тарқатилмоқда. Қўмитанинг яқинда бўлиб ўтган мажлисида биринчи фазогир Юрий Гагарин ўлимининг "ҳақиқий" сабаблари рўй-рост "очиб" ташланди. Тадқиқотчи олим Максим Пашениннинг фикрича, космик парвоз пайтида Гагарин Ернинг дум-думалоқ эмас, балки япалоқ, ясси эканини аниқлаганди. Парвоз тугагач эса олимларга ўз фикр-мулоҳазаларини баён қилади. Лекин нодон олимлар унинг айтганларига деярли аҳамият беришмайди. Чунки, Ернинг тузилиши ҳақидаги уларнинг тушунчаларини чиппакка чиқарди-да. Гагаринни эса ўз фикр-мулоҳазаларини тарқатмаслиги ҳақида қаттиқ огоҳлантириб қўйишганди. Аммо фазогир одамшавандa инсон бўлиб давраларда бироз ичкилик ичиб олгач, кўп нарсаларни гапириб юборарди. Тез орада ўтказилган синов-парвозда у зенит снаряди билан уриб туширилган. Семинар қатнашчилари Пашениннинг маълумотини диққат билан тинглаб, узоқ вақт жим қолишди-да, кейин секин-аста мажлислар залини тарк этишди.

КРИСТИНА ҚОПҚОНДА

Машҳур қўшиқчи Алла Пугачёванинг қизи Кристина Орбакайте кунларнинг бирида ғалати "қопқонга" тушиб қолган. Костюмер аёлнинг оддий хатоси туфайли Кристина ўтирган пардозлаш хонасининг эшиги қулфланиб, оқибатда Кристинанинг Тбилисидаги мусиқий гастроли чиппакка чиқишига бир баҳя қолди. Кристина эшикни тақиллатиб ташқарига чиқмоқчи бўлади. Ҳатто кийим дазмолланадиган тахта устига чиқиб, шифтдаги кичик дарчадан бақиришда давом этади.

Ташқарида турган тансоқчилар буни Кристинанинг навбатдаги оддий инжиқлиги деб тушунадилар... Лекин барибир кейинроқ унга ёрдамга келишди. Концертлар эса муваффақиятли ўтди.

САНЪАТСЕВАР ЎҒРИ

Лондоннинг "Лефевр" галереясидан жаҳонга машҳур рассом Пабло Пикассонинг "Аёл боши" номли картинаси қуролланган жиноятчи томонидан ўғирлаб кетилди. Асар 1939 йилда яратилган бўлиб, бугунги кунда у миллион доллардан ортиқроқ қийматда баҳоланмоқда. Тасвирда мусаввирнинг ўз туйғу- кечинмалари яратилган бўлиб, Пикассонинг маҳбубаси Дора Маар портредир. Ўғри қуролланган бўлишига қарамай, ўз ишини пухта режалаштирмаган экан. Чунки, экспертлар фикрича, картинанинг ўта машҳурлиги боис уни пинҳона сотиш ҳам мумкин эмас.

Афтидан ўғрилик тасвирий санъатни севувчи, якка ташаббускорнинг иши бўлса керак. Шу боис санъатсевар ўғри картинанинг уйини тўрига осиб қўйган бўлиши ҳам мумкин, дейилмоқда хабарларда.

Хорижий матбуот асосида
НОЗИМА тайёрлади

ЮЛДУЗЛАР САМОДАН СЎЗЛАЙДИ

ҚЎЙ. Муҳим шартномалар ҳамда келишув ҳужжатларини имзолашга тўғри келади. Кўчмас мулк бўйича молиявий муносабатлар яхши натижалар беради. Яқин келажакда иш соҳасида муҳим ахборотга эга бўласиз. Хусусий компанияларда ишловчилар катта фойда оладилар, давлат хизматида бўлганлар эса кўпдан бери кутилган мукофотларга сазовор бўлишади.

БУЗОҚ. Бош вазифаларни ҳал этиш борасида турли муаммолар ва тўсиқларга дуч келинади. Ҳаражатларни сарҳисоб қилиб боринг. Кутилган дивидентлар келмаслиги мумкин. Кимки узоқ вақт касал ётган бўлса тузалиб кетади. Ўзгаларнинг баҳс-мунозараларига аралашмаганингиз маъқул. Уй шароитингиз яхшиланиши ёки янги уйга кўчиб ўтишингиз мумкин.

ЭГИЗАКЛАР. Улар ўз ишларига юксак ғайрат билан ёндошадилар. Мартабалари ошишига сабабчи бўладиган, ойлик маошлари ўсишига олиб келадиган вазифаларга тайинланадилар. Дайди ўғил ота-она уйига қайтиб келади ва ақлини йиғиштириб олади. Олдинда ғаройиб саргузаштлар ва турли завқ-шавқ бағишловчи кунлар бор.

ҚИСҚИЧБАҚА. Келгуси ҳафтада соғлиғингизни тиклаш йўлидаги муаммоларни ҳал этасиз. Ҳисоб-китоб ишларида ва ҳаражатларда эҳтиёткорлик кўрсатинг. Молиявий аҳволингиз мўътадил кечади. Сармоя борасида таваккалчилик ярамайди. Озгинагина эҳтиётсизлик, жиддий касалликка олиб келиши мумкин.

АРСЛОН. Бизнесга тааллуқли ишингизда кўнгилли янгиликлар рўй беради. Янги иш лойиҳасини тайёрлашга киришасиз. Давлат хизматидагиларга ўз келажаклари билан боғлиқ бўлган муҳим топшириқлар берилади. Мунажжимлар бу ҳафтада каттагина маблағга эга бўлишингизни башорат қилиб, ҳаражатга келганда тўғри муносабатда бўлишни тавсия этадилар. Оилавий турмушдаги зиддият мунозара билан тугайди.

ПАРИЗОД. Бу ҳафта молиявий муносабатларда бир мунча муваффақиятлар бўлади. Ҳамкасблар билан турлича қарашлар ва баҳслар яхшилик билан тугайди. Янги шартнома тузиш учун қисқа муддатли сафарга чиқасиз. Ўта муҳим лойиҳалар учун катта маблағлар талаб этилади. Бизнесни кўпайтириш учун режалар тузилади. Сизни янгиликдан огоҳ этувчи мактуб оласиз.

ТАРОЗУ. Саёҳатга чиқишингиз мумкин. Лекин мунажжимлар ўзингиз билан кўп пул олишни маслаҳат бермайдилар. Қарзга берманг ва олманг ҳам. Шундай ҳолат қариндошингиз билан рўй беради. Сиз ўз маблағингизни сақлаб қола биласиз.

ЧАЁН. Мартабангиз ўсишида катта ўзгаришлар бўлади. Давлат хизматидагилар янги вазифаларга тайинланадилар, ойлик маошлари кўпаяди. Бу воқеалар ўз вақтида молиявий муаммоларни ҳам келтириб чиқаради. Нақлиёт ва саноатда бизнесни кенгайтириш учун қулай имкониятлар вужудга келади. Бу йўлда эътиборли шахслар билан учрашасиз, улар сизга катта ёрдамлар беришади.

ЎҚОТАР. Фойдали ҳамкорлик йўлида янги шартномага имзо чекасиз. Молиявий ҳолатингиз мўътадил бўлади. Хизмат борасида ҳамкасбларингиз ўртасида муҳим топшириқларни бажараётганлигингиз юзасидан обрўйингиз ошади. Сиздаги қийин муаммоларни ҳал этишга тайёрлигингиз мураккаб жараёнлардан чиқишга ёрдам беради. Қўшимча манбаларни излаб топишингиз катта ютуқлар келтиради.

ТОҒ ЭЧКИСИ. Хорижий шериклар билан ҳамкорликда амалга ошираётган ишларингизда эҳтиёт бўлинг. Ортиқча олқишлар ва ташвишлар фирмангизда кўнгилсизлик келтириши мумкин. Оила аъзоларингиз билан бироз ҳафалашишингиз ҳам эҳтимолдан ҳоли эмас.

ҚОВҒА. Сизда ўз истеъдодингиз ва қобилиятингизни намойиш этишга имконият бор. Хизмат жойингизда пул муомаласида эҳтиёт бўлинг. Жиддий хатоларга йўл қўйсангиз сиз учун қимматга тушиши мумкин.

БАЛИҚ. Савдо-тижорат ишларида тажрибангиз йўқлиги туфайли ноқулай аҳволга тушиб қоласиз. Ҳали ўзлаштирилмаган бизнес оламида бу ҳол кўзга ташланади. Шунда дўстларингиз ёрдам беришади. Мунажжимлар шахсий муаммоларни ҳал этиш борасида бошқа ишларга чалғимасликни, айни пайтда тўйга ҳозирлик кўришни маслаҳат берадилар.

ДИҚҚАТ: ЭЪЛОН!

"КАМОЛОТ" ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Мустақил республикамиз Конституцияси қабул қилинганига беш йил тўлиши муносабати билан Ўзбекистон Республикаси ёшларининг "Камолот" жамғармаси инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикаси миллий маркази билан ҳамкорликда 3 ноябрда "Конституция ва ёшлар ҳуқуқи" мавзусида халқаро илмий-оммавий конференция ўтказишни режалаштирган.

Ҳуқуқ масалаларини ўрганиш ва тарғиб қилишни хоҳловчи барча ёшларни халқаро анжуманга таклиф этамиз. Қатнашишни истаган ёш ҳуқуқшунослар ва барча қизиқувчилар учун манзилимиз: Тошкент, Навоий кўчаси, 11.

Маълумот учун телефонлар: 41-00-83 41-01-83 41-00-50

РЕСПУБЛИКА ЁШЛАРИНИНГ "КАМОЛОТ" ЖАМҒАРМАСИ МАТБУОТ ХИЗМАТИ

Саноат кондиционери сотилади (қишки-ёзги) тел. 75-90-46

Ҳомиладорликнинг олдини олувчи таблеткалар - туғуруқлар ўртасидаги оралиқни узайтиришнинг ажойиб воситасидир.

Таркибида гармонлар миқдори кам бўлган таблеткалар бехатар, ишончли ва безарардир.

Таблеткалар қўлланишда жуда содда: ҳомиладорликдан сақланиш учун кунига битта таблеткани қабул қилинг.

Агар фарзанд кўришга қарор қилсангиз, унда таблеткалар ичишни тўхтатинг.

Ҳомиладорликнинг олдини олувчи таблеткалар оддий, ишончли, самаралидир.

"Қизил олма" дастури масалалари бўйича қуйидаги телефон орқали мурожаат этинг 78-41-43

Муассис: **ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ**
Ҳомий: **ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТИШ УЮШМАСИ» АССОЦИАЦИЯСИ**

Бош муҳаррир **Абдуқодир НИЁЗОВ**
Навбатчи муҳаррир: Мухтасар ТОЖИМАМАТОВА

ТАҲРИРИЯТ: Қабулхона — 136-56-58, 133-95-97; хатлар бўлими — 136-54-64; тижорат бўлими — 133-79-69; ижодкор ёшлар бўлими — 136-54-64; спорт, ҳарбий ватанпарварлик бўлими — 136-58-93, котибият — 136-58-48.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32-уй · Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Дизайн устаси: С.ФАЙЗУЛЛАЕВ

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012 «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси
Буюртма Г. — 0661. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41
Ҳажми — 2 табоқ Тираж: 11.024 Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.
Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2 Босишга топшириш вақти ——21,30